

Prikazen vojaške konfrontacije v Evropi

DUŠAN UDOVIČ

Ministrici Mogherinijevi se je očitno mudilo dokazati, da ni »premekha do Rusov«, kot so ji očitali nekateri predstavniki vzhodnih držav, članic EU, ki so nasprotovali njenemu imenovanju na položaj visoke zunanje politične predstavnice. Morda je zato, ker mora njeno imenovanje še skozi preizkušnjo glasovanja v Evropskem parlamentu, včeraj pohitela s kategorično izjavo, da Moskva ni več strateški partner Evropske unije.

Tik pred jutrišnjim valizanskim zasedanjem napoveduje zveza Nato oblikovanje oborožene skupine nekaj tisoč mož, ki naj bi bila pripravljena za morebitni poseg na vzhodnih mejah Evrope. Evropski voditelji pa so obenem napovedali novo zaostritev sankcij proti Rusiji. Rusija odgovarja z napovedmi o ustreznih »popravkih« svoje vojaške doktrine, kar pomeni, da ne bo križem rok gledala na utrjevanje atlantskega vojaškega zavezništva na njenih mejah. Zaradi ruskih gospodarskih protisankcij pa številna podjetja v državah zahodne Evrope tudi že čutijo posledice. Samo v Italiji je v dodatno krizo padlo več stotin malih in srednjih podjetij, Nemčija kot največji ruski gospodarski partner v zahodni Evropi pa težke posledice za njeno gospodarstvo slabo prikriva. Leit motiv malodane vsakodnevnih pouličnih pogovorov postaja, da utegne biti za vso zahodno Evropo prihodnja zima brez ruskega plina zelo mrzla.

Tako se vpiro zaostrovanja razmer v vzhodni Ukrajini vzpostavlja vse nevarnejše merjenje sil, kot ga v povojnem času v evropskem prostoru, kljub krvavi balkanski izkušnji, še ni bilo. Trenutno je stanje tako, da je na desni jalošem diplomatskem polju zaznati vse šibkejša prizadevanja, zaskrbnjujoče pa, kot prikazen iz drugih časov, narašča klima vojaške konfrontacije. Občutek je, da Evropska unija ob pomikanju lastne zunanje politike v odnosu do Rusije v vedno večji meri postaja privesek evroatlantskega vojaškega zavezništva, kjer imajo glavno besedo še vedno Združene države Amerike s svojimi geostrateškimi interesi. Tem pa tudi Obama, ki je na začetku mandata veliko obetal, ni znal dati nove dimenzije.

Osamljen ostaja generalni sekretar ZN Ban Ki Moon, ki je včeraj simptomatično opozoril Zahod, da za rešitev ukrajinske krize ne obstaja vojaška rešitev in si je treba neumorno prizadevati za politično.

DONECK / MOSKVA - Po napovedi »bojne konice« atlantskega zavezništva na vzhodu Evrope

Rusija: Na zaostrovanje Nato bomo odgovorili

Moskva napoveduje spremembo svoje vojaške doktrine

GORICA - Včeraj v Kulturnem domu

Začetek 49. seminarja za slovenske šolnike v Italiji



GORICA - Z uvodnim predavanjem Edvarda Kovača in slavnostnim odprtjem se je včeraj v Kulturnem domu v Gorici začel 49. jesenski seminar za slovenske šolnike v Italiji, ki bo potekal do 11. septembra, letos pa bo predstavljal uvod v letošnji niz izobraževalnih srečanj v okviru čezmejnega projekta.

Na 3. strani

DONECK / MOSKVA - Rusija je napovedala, da bo spričo ukrajinske krize in s tem povezanih zadnjih potez zveze Nato spremenila svojo vojaško doktrino. Po zagotovilih Kremlja bodo spremembe odražale vse slabše odnose z ZDA in Natom. Medtem se razmere za civilno prebivalstvo na vzhodu Ukrajine poslabšujejo, še posebej kritično je v mestu Lugansk. Namestnik sekretarja ruskega sveta za nacionalno varnost Mihail Popov je ocenil, da se »vojaška infrastruktura« Nata približuje ruskim mejam, tudi prek širitve. Zatrnil je, da bo to v prenovljeni vojaški doktrini ena najpomembnejših »zunanjih groženj«.

Zveza Nato je napovedala, da bo okrepila prisotnost na vzhodu Evrope z vzpostavitvijo »bojne konice«, posebne skupine sil za zelo hitro odzivanje.

Na 9. strani



TRST Zaščitna znamka prosekar



TRST - Vino prosekcar ima zaščitno znamko. Na trgovinski zbornici jo je registrirala Kmečka zveza.

Na 4. strani

Na Zahodnem Krasu javna dela za 1,8 milijona evrov

Na 5. strani

Negotovanje zaradi zabojsnikov za odpadke

Na 5. strani

ZZP zasnela Darinko Kozinc

Na 11. strani

Za Janeza Pavla II. trg in plošča

Na 12. strani

ISIS Obglavili še drugega novinarja

WASHINGTON - Skrajna skupina Islamska država je včeraj objavila videoposnetek, na katerem zamaskiran skrajnež obglavi ameriškega novinarja, nato pa zagrozi, da bodo usmrtili še enega talca, britanskega državljana. Gre za drugo usmritev ameriškega novinarja, potem ko je Islamska država pred slabima dvema tednoma obglavila Jamesa Foleyja. Na posnetku, ki ga je pridobila agencija za nadzor terorističnih aktivnosti na spletni strani je 31-letni novinar Steven Sotloff.

GORICA - Predsednik sodišča Giovanni Sansone

Za izboljšanje učinkovitosti potrebujejo podporo institucij

GORICA - Pravosodje in razvoj gospodarstva sta tesno povezana, prvemu pa je treba omogočiti, da opravlja svojo nalogo. Na to je predsednik goriškega sodišča Giovanni Sansone opozoril predsednico dežele Furlanije Julijske krajine Deboro Serracchiani in ostale udeležence včerajšnjega srečanja, ki ga je na svojem sedežu sklical goriška Trgovinska zbornica. Beseda je tekla o goriškem gospodarstvu, v tem okviru pa tudi o težavah sodišča v Gorici: le-to se več let spopada s pomanjkanjem osebja ter posledičnimi zamudami, ki so tudi za podjetja - na primer pri izterjavi terjatev - velik problem. Sansone, ki je mesto predsednika zasedel spomladi, želi delovanje sodišča pospešiti, pri tem pa potrebuje podporo institucij.





EVROPSKA KOMISIJA - Pogovori prihodnjega predsednika komisije s komisarskimi kandidati

Bratuškova: Vse bo povedal gospod Juncker

BRUSELJ - Slovenska premierka v odhodu Alenka Bratušek, ena od treh slovenskih kandidatov za položaj evropskega komisarja, je včeraj v Bruslju opravila približno polurni pogovor s prihodnjim predsednikom Evropske komisije Jean-Claudom Junckerjem. Ob odhodu je dejala le: »Vse bo povedal gospod Juncker.«

Bratuškova je na pogovor prispela pet minut pred 19. uro. Iz stavbe, kjer ima Juncker pisarno, pa je odšla petnajst minut pred 20. uro. Junckerjeva tiskovna predstavnica Natasha Bertaud je med pogovorom tvitnila, da se Juncker pogovarja z Bratuškovo, ter objavila tudi sliko s pogovora. Pri prihodnjem predsedniku komisije pogovora za zdaj niso komentirali, je pa Mina Andreeva iz Evropske komisije med pogovorom Junckerja z Bratuškovo tvitnila: »Juncker opravlja pogovor še z eno politično izkušeno žensko.« Pred tem je med pogovorom Junckerja z bolgarsko kandidatko Kristalino Georgievo Andreeva tvitnila, da bo Juncker, kot je že povedal v preteklosti, izkušenim in sposobnim ženskam dodelil močne resorje, ter da je Georgieva ena od njih.

Juncker je včeraj začel opravljati pogovore s kandidati za evropske komisarje. Pred srečanjem z Bratuškovo se je pogovoril s komisarskimi kandidati iz Latvije, Finske, Bolgarije in Nizozemske. Po neuradnih informacijah se je včeraj pogovarjal s predvidenimi kandidati, ki naj bi imeli v prihodnji komisiji podpred-



Sestava komisije je v rokah Jean-Claudea Junckerja

ANSA

sedniške položaje in neke vrste usklajevalno vlogo. Pogovori so trajali po približno pol ure, kandidati pa se pri Junckerju zvrstili v enournih razmikih.

Slovenija je Junckerju poslala seznam s tremi kandidati, na katerem sta poleg Bratuškove še evropska poslanka Tanja Fajon in zunanji minister v odhodu Karl Erjavec. Poziv na pogovor še ne pomeni, da je vse odločeno, a za zdaj je edina slovenska kandidatka, ki jo je Jun-

ker povabil na pogovor, Bratuškova. Juncker je dal že večkrat jasno vedeti, da želi v ekipi zadostno število žensk z močnim političnim profilom. Premierska izkušnja naj bi bila tako razlog, da je za pogovor izbral Bratuškovo. Prav tako je že večkrat nakazal, da si lahko ženske z močnim političnim ozadjem v njegovi ekipi obetajo podpredsedniške položaje in dobre portfelje.

Resorje bo sicer prihodnji predsed-

nik komisije določil po pogovorih z vsemi kandidati. Razdelitev naj bi bila znana sredi prihodnjega tedna. Prihodnji predsednik komisije seznama imen kandidatov še ni objavil, ker še čaka na predlog Belgije, ki se pričakuje v kratkem. Po razdelitvi resorjev čakajo komisarske kandidate zaslivanja v pristojnih odborih Evropskega parlamenta, ki so predvidena od 22. do 30. septembra. Drugi krog zaslivanja, v primeru težav s posameznimi kandidati, je predviden od 13. do 15. oktobra. Evropski parlament naj bi o komisarski ekipi odločil na plenarnem zasedanju od 20. do 23. oktobra, komisija pa naj bi nov mandat začela 1. novembra.

Je pa Junckerjeva odločitev, da se pogovarja le z Bratuškovo, dvignila precej prahu med slovenskimi poslanci v Evropskem parlamentu iz vrst Evropske ljudske stranke (EPP). Milan Zver, Lojze Peterle, Romana Tomc, Franc Bogovič in Patricija Šulin so tako včeraj izrazili globoko zaskrbljenost zaradi povabila prihodnjega predsednika Evropske komisije Jean-Clauda Junckerja premierki v odhodu Alenki Bratušek za prevzem položaja evropske komisarke. Po njihovem mnenju bi moral bodoči predsednik vlade Miro Cerar na prvi seji nove vlade izbrati drugo kandidatko ali kandidata za slovenskega komisarja iz pomladnih vrst, ki bo užival podporo Slovencev. Stranka SDS pa je zahtevala sklic izredne seje državnega zbora o tem vprašanju.

Avstrija dobila novo predsednico parlamenta

DUNAJ - Avstrijski poslanci so včeraj s prepričljivo večino izglasovali Doris Bures (SPÖ) za novo predsednico parlamenta. Za dosedanja ministrice za infrastrukturo je glasovalo 78 odstotkov poslancev, ki so oddali veljaven glas. Buresova bo druga ženska na tem položaju, nasledila pa bo Barbaro Prammer, ki je pred mesecem dni umrla za rakom. Avstrijo je sicer zaradi krize v vrhu avstrijske ljudske stranke (ÖVP) doletelo preoblikovanje vlade, ki jo konservativci vodijo skupaj s socialdemokrati. V ponedeljek je kot novi finančni minister prisegel Hans Jörg Schelling, kot novi vicekancler pa minister za gospodarstvo in znanost Reinhold Mitterlehner. Poleg tega se je dosedanj minister za zdravje Alois Stöger (SPÖ) se je preselil na ministrstvo za promet. Na položaju ga je nasledila zdravnica in dosedanja socialdemokratska poslanka Sabine Oberhauser.

Naftni derivati v Sloveniji cenejši

LJUBLJANA - Cene naftnih derivatov v Sloveniji so se včeraj malenkost znižale. Za liter dizelskega goriva in kurilnega olja je treba odšteti pol centa manj kot doslej, pri bencinu pa je pocenitev nekaj manjša. Neosvinčeni 95-oktanski bencin se je pocenil za 0,2 centa na 1,441 evra za liter, 100-oktanski pa za 0,3 centa in je za liter treba odšteti 1,474 evra. Bencin se je pocenil kljub temu, da se je prispevek za obnovljive vire energije zvišal. Dizelsko gorivo se je pocenilo za pol centa na 1,355 evra, kurilno olje pa prav tako za pol centa na 1,019 evra za liter.

ODPRTA TRIBUNA

Začnimo s postopki za voljeno predstavništvo

RUDI PAVŠIČ



Odgovorni urednik Dušan Udovič se je v uvodniku 28. avgusta spraševal, kakšne signale pošilja manjšina v Ljubljano ob dejstvu, da ni bilo skupnega dopisa novemu predsedniku vlade Miru Cerarju. V bistvu se uvodničar sprašuje, zakaj ni določene soglasja znotraj naše narodne skupnosti (dodal bi tudi v ostalih, denimo na Koroškem in še bolj vidno v sami Sloveniji) v času, ko bi pa vendarle morali najti skupni imenovalec?

K naslovu uvodnika bi dodal še drugo vprašanje, in sicer kakšne signale pošilja Slovenija svojim manjšinam in Slovencem po svetu, če ni doslej smatrala za umestno, da bi tudi nas (predstavniki manjšin) vprašala za mnenje, ko sestavlja program nove vlade in imenuje odgovorne vladne ljudi, ki so zadolženi za naše problematike? Zdelo bi se mi na mestu, da bi lahko tudi predstavniki milijona Slovencev in Slovencev, ki živijo po svetu in v sosednjih državah, izrazili svoje mnenje glede prioritarnih izbir v odnosu RS do svojih skupnosti.

Če bi se naše notranje razdvojenosti kazale samo v enem ali več dopisih temu ali drugemu institucionalnemu predstavniku, me zadeve ne bi pretirano skrbele, medtem ko pa me skrbi predvsem dejstvo, da v naši skupnosti že dolgo ni primerne sredine, ki bi prevzela skrb in odgovornost za nekatere pomembne odločitve in zanje nosila tudi posledice, v dobrem in slabem. Smo orkester brez dirigenta, kjer igra več prvih vio-

lin, ki med seboj večkrat konkurirajo in si mečejo polena pod noge. Temu bi dodal še določeno sivino našega političnega in družbenega sistema. Naša skupnost nima takih osebnosti, ki bi znale usmerjati in na nek način motivirati našo družbo. Smo odslikava zdajšnjega splošnega stanja zmedenosti in nenačrtnega krmarjenja, kjer je včasih dovolj že dobra komunikativna strategija za volilni uspeh.

V tem nekoliko zamegljenem času je postalo modno zvrniti vso odgovornost na krovni organizaciji, naj gre za vprašanje financ ali Seslanskega zaliva. Bojim se, da se bo našel kdo, ki bo krivil krovni tudi za letošnje deževno poletje.

Priznam, da sta SKGZ in SSO zamudili edinstveno priložnost, da bi postali središčni protagonisti v našem manjšinskem prostoru, predvsem po sprejetju zaščitnega zakona in organizaciji Programske konference. Prvič v povojni zgodovini sta se obe duši naše skupnosti usedli za isto mizo in skupaj zarisali pot v organiziranem slovenskem sistemu.

Sam si večkrat postavljam vprašanje, zakaj nismo zmogli nadaljevati po poti skupne konference in kateri so razlogi, zaradi katerih tiste pozitivne energije nismo usmerili v še večje medsebojno povezovanje in spoštovanje. Prevladala je logika malih vrtičkov in potrebnih avtonomij, finančnih, nazorskih in celo pokrajinskih.

Središčno vprašanje pa zadeva

»vodstvo« naše celotne narodne skupnosti, ki se ne tiče le civilne družbe. Nismo v stanju, da odločimo o nekaterih za manjšino prepotrebni spremembah, v odnosu do zunanjih sogovornikov smo šibki in veliko energij usmerjamo v notranjo logiko križnih vetov in draženj. Zdajšnje zastopstvo nima tiste potrebne učinkovitosti in tudi njegova sestava je vprašljiva ob dejstvu, da so se določena razmerja sil spremenila. Skratka, »vrh« naše narodne skupnosti ne odlikava stvarnosti in nima tiste potrebne »oblasti«, ki je v teh primerih potrebna. Če ne bomo storili kaj konkretnega v to smer, lahko računamo, da se bo zamejska sivina nadaljevala, v javnosti bomo uživali vse manjšo podporo, pomembna manjšinska vprašanja se bodo reševala veliko bolj počasi ali sploh ne.

Vse bolj se nagibam k voljenemu zastopstvu, ki naj ima jasno definirane pristojnosti in vlogo znotraj našega manjšinskega sistema in vseh drugih predstavniških organizmov (paritetni odbor, deželna posvetovalna komisija, vladno manjšinsko omizje, deželni šolski urad, Slomak, itd.). Zastopstvo bi moralo nastati v okviru pristojnosti Dežele Furlanije-Juljske krajine. Svoj čas so na Deželi predlagali Inštitut za Slovence, ki pa je imel precej šibkih in nesprejemljivih izhodišč in ni dobil podpore v naši skupnosti. Koncept pa je še vedno sprejemljiv in veljalo bi o njem razmisliti na novih podlagah in ob resnejšem pristopu.

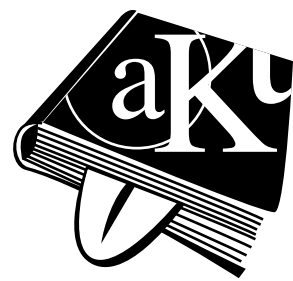
JEZIK NA OBROBJU

Večkrat si želim, da bi namesto naše »italijanske slovenščine« slišala domače narečje. Med zapiski imam tudi izjavo našega politika, po poklicu celo novinarja: »Biti Slovenci v tem kraju in biti aktivni v slovenskem društvu je skorajda junaško dejanje. Kjer je slovenska prisotnost večinska, se je zelo lahko proslavljati za Slovence, tukaj pa nedvomno predstavlja pomembno dodano vrednost, ki jo je občinska uprava vedno znala primerno ovrednotiti.« Izpustila sem ime občine, povedati pa moram, da je ena izmed redkih, ki je že pred leti začela uvajati vidno dvojezičnost, in kjer je slovenska narodna skupnost zelo aktivna.

Oglejmo si pozorneje zgoraj navedeni tekst. Že začetek »biti Slovenci« in »biti aktivni« je popolnoma italijanski. Slovenci bi rekli: »Da je človek tukaj Slovenec in aktiven v slovenskem društvu...« ali pa: »Da si tukaj Slovenec in da aktivno sodeluješ v slovenskem društvu...«. Namesto množinske oblike (aktivni Slovenci) moramo uporabiti 2. ali 3. osebo ednine.

Če bi kdo pomislil, kaj pravzaprav pomeni »večinska slovenska prisotnost«, je morda ne bi nikdar več ne rekel, ne zapisal. V vseh italijanskih slovarjih, do najnovejših, je zapisano, da je **presenza** samo »essere presente in un luogo«. Zgledi: non mi ero accorto della vostra presenza, è richiesta la tua presenza alla riunione, è stata segnalata la presenza di uno squalo... V športu rečemo: ha dieci presenze in nazionale, pa še: la presenza della Francia nella NATO, presenza del petrolio nel sottosuolo. **Presenza se torej uporablja tudi namesto esistenza.**

Zgodovinska prisotnost torej pomeni, da smo se v preteklosti ob določenih priložnostih pojavili v teh krajih, vedno v tistem času, o katerem je govor, saj presente ne pomeni nič drugega kot sedanjost.



Če se odmaknemo od izvirnega pomena **presenza** - sedanjika, sedanjosti in prevajamo po zadnji modi, postane tudi sedanj Slovenec - aktualni Slovenec, mi vsi pa aktualni Slovenci v Italiji.

Namesto naše prisotnosti uporabljajo v Sloveniji pogostejše navzočnost in biti navzoč, (kar obstaja kje z določenim namenom) npr. biti politično in vojaško navzoč na tujem ozemlju.

Namesto »je močno prisotno (navzoče)« nam SP priporoča obstaja; namesto »ta organizacija je povsod navzoča« pa »je povsod dejavna, deluje.«

»Večinska slovenska prisotnost« zveni nenaravno. Verjetno bi vsak naš preprost človek rekel: »Kjer je večina prebivalcev slovenske narodnosti...« ali pa »...kjer živijo večinoma Slovenci, se je lahko izdajati za Slovence...«. Upam, da je zgoraj napisano »proslavljati« lapsus.

Kako naj razumljivo dokončam poved z dodano vrednostjo, ki je v ekonomiji razlika med prodajno in izvirno ceno izdelka ali storitve, kljub razmišljanju ne vem, saj Slovenci do zdaj nismo imeli ne prodajne ne izvorne cene, ker nismo tržno blago.

Prepričana sem, da bi na začetku navedeno poved (z malo dobre volje in truda) lahko povedali tako, da bi bila »slovenščini podobna«. Kdor govori ali piše za javnost, bi se moral zavedati odgovornosti do poslušalcev in bralcev in se resno spopasti s svojim težko razumljivim izražanjem.

Lelja Rehar Sancin



GORICA - Slavnostno odprtje seminarja v polni dvorani goriškega Kulturnega doma

Letošnji seminar uvod v celoletni niz srečanj Ovacije za »dušo« špeterske šole Živo Gruden

Na dopoldanski slovesnosti množica šolnikov in gostov - Pedagogi kot posredovalci znanja in oblikovalci osebnosti



Množico navzočih šolnikov in gostov (na sliki desno) sta med drugimi nagovorila pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni in načelnik Urada za slovenske šole Igor Giacomini

BUMBACA



GORICA - Slovenska šola kot temelj življenja Slovencev v Italiji, potreba po oblikovanju celostnih osebnosti, osrednji pomen obvladovanja slovenskega jezika in prenosa narodne zavesti: vse to je bilo slišati na včerajšnjem dopoldanskem uradnem odprtju 49. jesenskega seminarja za vzgojitelje, učitelje in profesorje slovenskih šol v Italiji, ki bo potekal do 11. septembra, namenjen pa je okoli 450 šolnikom. Vendar je bil verjetno najbolj prisrčen trenutek slovesnosti, ki je potekala v Kulturnem domu v Gorici, počastitev treh ravnateljic, ki so s 1. septembrom odšle v pokoj. Šlo je za Mileno Padovan, Mihaelo Pirih in predvsem za Živo Gruden, ki je bila med ustanovitelji dvojezične šole v Špetru, katero je vodila tako v obdobju, ko je delovala kot zasebna šola, kot potem, ko

je prejela javno priznanje. Živo Gruden so šolniki in gostje, zbrani v Kulturnem domu, počastili stoji s pravimi ovacijami in dolgotrajnim aplavzom, zdaj že bivša ravnateljica pa se je v svojem kratkem zahvalnem posegu spomnila ustanovitelja šole Pavla Petričiča, šoli pa voščila, da bi se čim prej vrnila pod lastno streho in se še naprej razvijala.

Drugače so se slavnostnega odprtja poleg šolnikov udeležili številni predstavniki krajevnih in slovenskih šolskih oblasti, krajevnih uprav, političnega življenja in civilne družbe. Poleg načelnika Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo julijsko krajino Igorja Giacominija in višje pedagoške svetovalke za slovenske šole v Italiji Andreje Duhovnik Antoni pa so navzoče pozdravili še predstavnik Dežel-

nega šolskega urada Pietro Biasiol, v.d. direktorja direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije Gregor Mohorčič, direktor Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Vinko Logaj, predstavnica Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Irena Vadnjal in generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Ingrid Sergaš, ki so med drugim poudarili pomen seminarja, še bolj pa vlogo slovenskega (in dvojezičnega) šolstva v Italiji, ki je temelj življenja slovenske narodne skupnosti v tej državi, pri čemer učitelji in profesorji naj ne bodo le posredovalci znanja, ampak tudi ljudje, ki bodo učence in dija-

ke oblikovali v trdne, samozavestne in močne osebnosti, ki bodo znali biti kritični, inovativni ter bodo odločitve sprejemali odgovorno, prav tako je vloga šolnikov neprecenljiva pri prenosu narodne zavesti na mlade rodove. Osrednja skrb pa mora biti posvečena jeziku, pri čemer je mišljeno tako kakovostno poučevanje slovenskega jezika kot tudi kakovostno poučevanje v slovenskem jeziku.

Po včerajšnjem odprtju, ki ga je obogatil nastop dekliške vokalne skupine Bodeča Neža, bo seminar za slovenske šolnike, ki ga prireja slovensko ministrstvo za izobraževanje v sodelovanju z Uradom za slovenske šole pri Dežel-

nem šolskem uradu za FJK, pri čemer program oblikujejo pri ZRSS, v prihodnjih dneh stopil v živo, ko se bodo do 11. septembra na raznih šolah zvrstila predavanja za približno 450 šolnikov, ki bodo imeli na voljo 17 ciljnih skupin (program objavljamo na drugem mestu).

Velika letošnja novost je ta, da je seminar kot tak le začetek niza izobraževalnih srečanj, ki bodo potekala skozi vse leto v okviru čezmejnega projekta Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev na italijanskih šolah v Sloveniji in slovenskih oz. dvojezičnih šoli v Italiji, katerega nosilec je Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti. (iž)

SEMINAR ZA ŠOLNIKE - Uvodno predavanje Edvarda Kovača Šola, ki prebuja in povezuje oblikuje zrele osebnosti

GORICA - Kako mlademu človeku pomagati, da se v njem prebudi individualnost in kaj storiti, da se odpre družbi s ciljem, da zraste v zrelo osebnost? S tem vprašanjem se je v svojem predavanju pred včerajšnjim uradnim odprtjem ukvarjal znani slovenski filozof, teolog in docent Edvard Kovač, ki mu je bila letos zaupana naloga, da uvede 49. seminar za slovenske šolnike v Italiji s tradicionalnim otvoritvenim predavanjem.

Kovač je svojemu predavanju, v katerem se je poslužil tako prispodob iz svetega pisma kot tudi trditev filozofov, npr. Friedricha Nietzscheja, dal naslov Šola, ki prebuja in ki povezuje - O prebujanju osebnosti in ustvarjanju skupnosti, v njem pa je med drugim opozoril na potrebo po prebujanju mladega človeka k etični odgovornosti, se pravi, da ko nekaj naredi narobe, to prizna in sprejme nase odgovornost za določeno dejanje z zavestjo, da bo to dejanje imelo tudi določene posledice. Stopnja omenjene individualne odgovornosti je nujna za poznejši vstop v družbeno razmerje, pravi Kovač, ki opozarja tudi, da je v okviru posebne »slovnice prebujanja osebnosti« še pred množino pomembna dvojina, ko sta dve osebi v medsebojnem razmerju, za katerega je posameznik odgovoren in zato ne more uresničiti sebe, če ne uresniči tudi drugega.

Na področju socializacije in odgovornosti za skupnost pa so danes po Kovačevih besedah večje težave, saj mladi iščejo sebe in jih je treba odpreti družbenosti, pri čemer se bo mlad človek odprl družbi, če mu bomo ta korak prikazali kot mikavnost in avanturo. Pri tem mora pedagog pomagati mlademu, da sprejme dejstvo, da brez truda ne bo rezultatov in da uspeh ni vedno mogoč le z igro. Drugič, pedagog mora pomagati mlademu človeku tudi razvijati sposobnost relu »ne« oz. razvijati kritičnost, saj drugače mladi ne bodo postali samostojne osebnosti. Tretjič, pomagati mora tudi, da človek ostane »ustvarjalen otrok«, ki ne potrebuje nasprotnikov, pri čemer je treba razlikovati med otroško dušo in otročjostjo, poleg racional-



Letošnji uvodni predavatelj Edvard Kovač

BUMBACA

nosti pa mora biti prisotna tudi empatija oz. sočutje.

Vsi smo odgovorni za mlade, najbolj pa pedagogi, katerih vloga je uporabljati po eni strani »pest«, se pravi nuditi znanje, po drugi strani pa »odprto dlan«, ki prosi in nudi tolažbo. Tega pa ne more dati noben zakon: daje ga lahko le tisti mlad človek, ki nas prosi pomoči in pravi, da ste zanj najbolj odgovorni vi, je zbranim šolnikom dejal Kovač.

Pred uvodnim predavanjem sta navzoče na kratko nagovorila načelnik Urada za slovenske šole Igor Giacomini in pedagoška svetovalka Andreja Duhovnik Antoni, ki je prav tako poudarila, kako mora imeti šola posebno zlahtno vlogo oblikovanja človeka kot celostne osebnosti. (iž)

Program 49. jesenskega seminarja

Sreda, 3. septembra - Profesorji višjih srednjih šol Trst
Dvorana ZKB na Opčinah 9.00-10.30/11.00-12.30

Skupina - profesorji slovenščine: Funkcijska obravnava jezika – večkodna besedila (dr. Sonja Starc)

Četrtek, 4. septembra - Profesorji višjih srednjih šol Gorica

Višješolski center Gorica 9.00-10.30/11.00-12.30

Skupina - profesorji slovenščine: Funkcijska obravnava jezika - večkodna besedila (dr. Sonja Starc)

Ponedeljek, 8. septembra

Dvorana ZKB na Opčinah 9.00-12.00: Predstavitve študijskega leta 2013-2014 Osimo študentov

Torek, 9. septembra - Profesorji višjih srednjih šol Trst

Dvorana ZKB na Opčinah 9.00-10.30/11.00-12.30

Skupina - profesorji različnih predmetnih področij: »Didaktika po kompetencah« - ugotavljanje kompleksnih dosežkov (dr. Sonja Sentočnik)

Sreda, 10. septembra - Profesorji višjih srednjih šol Gorica

Višješolski center Gorica 9.00-10.30/11.00-12.30

Skupina - profesorji različnih predmetnih področij: »Didaktika po kompetencah« - ugotavljanje kompleksnih dosežkov (dr. Sonja Sentočnik)

Večstopenjska šola Špeter 9.00-10.30/11.00-12.30

Četrtek, 4. septembra: Učenje učenja (mag. Cvetka Bizjak)

Večstopenjska šola Gorica 9.00-10.30/11.00-12.30

Sreda, 10. septembra: Bralna pismenost in bralne učne strategije (Marija Sivec, mag. Mariza Skvarč, Tjaša Kenda in Tina Žagar)

Večstopenjska šola Doberdob 9.00-10.30/11.00-12.30

Sreda, 3., in petek, 5. septembra: Pedagoška psihologija (dr. Mojca Jurišević)

Torek, 9. septembra: Didaktika slovenskega jezika (dr. Nataša Potočnik)

Večstopenjska šola Opčine 9.00-10.30/11.00-12.30

Sreda, 3. septembra: Razvoj osnovne pismenosti enojezičnih in večjezičnih otrok (dr. Anja Zorman)

Četrtek, 4. septembra: Modeli učenja in poučevanja - preverjanje in ocenjevanje (Sandra Mršnik)

Večstopenjska šola Dolina 9.00-12.00

Četrtek, 4., in torek, 9. septembra: Učenje učenja (dr. Jurka Lepičnik Vodopivec)

Torek, 9., in sreda, 10. septembra: Uvajanje drugega jezika, uvod v vidno in slušno zaznavanje (dr. Barbara Baloh)

Večstopenjska šola Sv. Jakob Trst 9.00-10.30/11.00-12.30

Sreda, 3., in četrtek, 4. septembra: Porajajoča se pismenost in dvig jezikovnih kompetenc učencev (Marija Sivec, dr. Barbara Baloh)

Večstopenjska šola Vladimir Bartol Trst 9.00-10.30/11.00-12.30

Torek, 9. septembra: Razvoj jezikovnih in sporazumevalnih zmognosti (Mihaela Knez)

Četrtek, 11. septembra: Pogoste slovnične in pravopisne napake (mag. Rada Lečič).



KMETIJSTVO - Na tržaški trgovinski zbornici jo je registrirala Kmečka zveza

Vino prosekar ima sedaj zaščitno znamko

Vino prosekar ima zaščitno znamko. Na tržaški trgovinski zbornici jo je že pred časom registrirala Kmečka zveza. To sicer ni zaščitna znamka vinskega porekla (za pridobitev katere je potreben dolg, zapleten in državno priznan postopek), je pa trgovska znamka, s katero želijo stanovska organizacija slovenskih kmetov v Italiji zaščititi ime vina, ki so ga že pred stoletji pridelovali na obronkih Krasa, od Kontovela tja do Križa.

Kmečka zveza je že pred leti dala spodbudila pridelovanje prosekarja po izvorni metodi, to je tisti, ki jo je že Valvazor opisal v svoji Slavi vojvodine kranjske. Za slednjo je značilno pogosto pretakanje. »Iz opisa je mogoče doumeti, da so vinogradniki pretakali vino vsakih šest ur vsaj za en mesec, da so s tem postavili fermentacijo,« je včeraj spomnil zgodovinski tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec. Vino so pridelali iz grozdja trt sorte gleda, vitovska in malvazija, in sicer v razmerju ene tretjine za vsako sorto. Vino je bilo živo, sladkasto, in ni imelo nobene opravke s penino prosecco, za katero so si vinogradniki iz Veneta »prisvojili« ime kraške vasi in z njim mastno zaslužili.

»Zaščiteni«
prosekar bo
zažuborel
v kozarcih



Po registraciji trgovske zaščitne znamke prosekar so pri Kmečki zvezi ustanovili neformalno komisijo, da bi zadali uradne okvire postopku za pridelovanje prosekarja po izvorni metodi.

Pred dvema letoma so prav ob martinovem na Proseku »krstili« prosekarja po tej stari metodi. Ob lanskem

ocenjevanju domačih vin (vedno ob martinovanju) si je najboljšo oceno občinstva zaslužilo prav vino, ki ga je po tem postopku pridelal domačin Davorin Daneu.

Po tem uspehu so vaške organizacije na Proseku za letošnjo razstavo vin, ki jo prirejajo na sedežu zahod-

nokraškega rajonskega sveta ob martinovem, pozvale domače pridelovalce k sodelovanju, in sicer z vinom prosekar, pridelanem po izvorni metodi.

Prijave sprejema tajništvo rajonskega sveta na Proseku, tel. št. 040/225956.

M.K.

MIGRANTI - SAP

»Zaščitite policiste pred boleznimi«

Na Krasu vseskozi prehajajo mejo migranti iz različnih afriških in azijskih držav, ki so svoje domovine zapustili zaradi vojne ali revščine, skoraj v vseh primerih pa so namenjeni v države severne Evrope. Včasih jih v okolici Bazovice ali drugih vasi zalotijo mejni policisti, ki migrante v skladu z dvostranskimi sporazumi pogosto izročijo slovenskim oblastem. V nekaterih primerih pa jih odvedejo na kvesturo in zatem v razna središča, ali pa jih izpustijo.

Včeraj se je oglasil sindikat policistov SAP, ki opozarja na zdravstveno plat te zgodbe. »Skoraj nič ni bilo storjenega na ravni preventive, čeprav policisti redno ustavljajo in prevažajo tudi priseljene iz držav, v katerih so zdravstvene razmere težke ali celo dramatične,« piše v tiskovnem sporočilu omenjenega sindikata. SAP poudarja, da samo »najsrečnejši« policisti razpolagajo z zaščitnimi maskami in rokavicami za enkratno uporabo, sindikat pa je pred časom zaman zahteval tudi redno notranje čiščenje avtomobilov. »V uradih, v katerih sprejemajo te ljudi, vsak dan delajo policisti in vsi uporabljajo ista strnišča, ki so zaradi varčevalnih ukrepov prefektur pogosto v slabem stanju,« piše SAP, ki opozarja, da med policisti in migranti ni nobene pregrade oz. zaščite, »čeprav so pred vrati bolezni, kot so tuberkuloza, hepatitis, ebola, gobavost in druge«. Sindikat poziva vlado in državno policijsko upravo, naj primerno ukrepata in prekineta ostro varčevalno politiko.

ČRNA KRONIKA - Rop pri belem dnevu blizu kvesture: storilca odnesla samo uro

Roparja udarila zlatarja

Dva moška sta včeraj pri belem dnevu stopila v zlatarno v središču Trsta in jo poskusila oropati. Zgodilo se je okrog 11.30 v zlatarni Dante v pasaži Rossoni (ob Korzu Italija), samo dvesto metrov daleč od kvesture. Drzna roparja, ki nista imela zakritega obraza, sta nenadoma zagrabila zlatarja, ki je bil sam v svoji trgovini. Skušal se jima je upreti in eden od dveh ga je z ročajem strašilne pištole udaril v glavo, nakar sta oba roparja zbežala. Odnese sta samo zapestno uro, po navedbah policije je vredna od 600 do 700 evrov.

Poškodovani zlatar je izgubil nekaj krvi, a je po napadu vseeno tekkel za storilcema; kmalu pa se je moral ustaviti zaradi bolečin in upehanosti. Potreboval je zdravniško pomoč. Mimoidoči so poklicali policijo in službo 118, reševalci so zlatarju nudili prvo pomoč na prizorišču ropa ter ga zatem prepeljali na pregled v katarinarsko bolnišnico, vendar je z njim vse v redu.

Policisti so bili kmalu po ropu na prizorišču: storilca so iskali po širši okolici, toda neuspešno. Zlatarno so pregledali forenziki, ki so popoldne skupaj s kriminalisti preverjali, ali so nadzorne videokamere v bližini posnele dvojico roparjev. Po začetnem šoku se je zlatar pogovoril s policisti in jim opisal napadalca. »Poleg tega nam je povedal, da sta slabo govorila italijansko,« je sinoči razložil vodja mobilnega oddelka Roberto Giacomelli. Šlo naj bi torej za tujca in glede na svetlo polt bi lahko bila iz vzhodne Evrope, vse to pa bodo morali še preveriti.

Zlatarna Dante je bila pred leti že tarča tatov. Leta 2009 so neznanci ponoči s težkim orodjem poskusili vlomiti v dve zlatarni na območju Korza Italija, njihovi napori pa so se izjalovili ob sprožitvi alarmne naprave. (af)

Zlatarna Dante
v pasaži Rossoni

FOTODAMJ@N



Zelo vinjen voznik v Rovtah

Pred dnevi je voznik avta Ford Fiesta v Rovtah zavozil s cestišča, trčil ob drog ter ograjo in pristal v zelenju. 43-letni Tržačan L. L. se ni poškodoval, pred redarji pa je napihal 2,32 grama alkohola v litru zraka. Čakajo ga kazenski postopek, izguba 10 voznških točk, odvzem voznškega dovoljenja, trajen odvzem vozila in seveda slana globa.

Nagec na Obalni cesti

Policija je v ponedeljek zvečer prejela več klicev v zvezi z napol golim moškim na Obalni cesti pri Sesslanu. Hrvaški državljan je »spodaj brez« stal blizu razcepa za avtocestni priključek, ob pogledu na policiste pa si je oblekel kratke hlače in se skril v gozd. Dohetili so ga in si zapisali njegove podatke.

Zdrava voznica na mestu za invalide

Odkar je tržaška občinska policija poostrila nadzor nad avtomobilisti, ki brez dovolilnice parkirajo na mestih za invalide, je ta pojav redkejši. Včasih kaznujejo avtomobiliste, ki izkoriščajo dovolilnice svojih sorodnikov. V ponedeljek je mestni redar opazil avtomobil znamke Kia, parkiran na mestu za invalide na začetku Ulice Crispi. Vidna je bila invalidska dovolilnica, redar pa je med preverjanjem ugotovil, da je lastnik dovolilnice 68-letni moški, ki že nekaj časa živi v nekem domu za ostarele in zaradi slabega zdravja ne more ven. Njegova žena G. R. je lastnica avtomobila in ga uporablja zase. Rezultat je ta: avtomobil so odpeljali s pajkom, dovolilnico so zasegli, kršiteljica pa bo morala plačati dve globi po 84 evrov.



TRŽAŠKA OBČINA - Za letošnje leto uprava predvidela štiri posege

Zahodni Kras: javna dela za milijon 815 tisoč evrov

Tržaška občinska uprava name-rava v letošnjem letu opraviti na območju Zahodnega Krasa samo štiri posege. Tako izhaja iz seznama javnih del za triletnje 2014-2016, ki ga je mestna skupščina odobrila z občinskim proračunom. Skupna investicija za štiri dela znaša milijon 815 tisoč evrov.

Tri od štirih del bo uprava izvedla na Proseku oziroma njegovi okolici, preostali poseg pa v Križu.

Finančno najbolj zajeten je poseg v športnem centru Ervatti na Rouni pri Proseku. Tu bodo opravili izredno vzdrževanje s prilagoditvijo strukture veljavnim predpisom in posodobitvijo objekta. Skupna vrednost del znaša 800 tisoč evrov. »Gre za sredstva, ki jih je že pred leti v ta namen nakazala Dežela Furlanija-Juljska krajina, a niso bila doslej še izkoriščena,« je pojasnil predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Roberto Cattaruzza.

Drugi poseg zadeva ureditev »zgodovinskega stopnišča, ki vodi v proseški breg.« Nahaja se po stezi, ki se pri nekdanji restavraciji Martin (ob cesti na začetku gozdica v smeri proti Križu) odcepi levo. Stezo so pred časom gozdni stražniki počistili, na koncu ceste pa se nahaja stopnišče, ki so ga uporabljali proseški vinogradniki za pot v paštne. Občina bo za ureditev stopnišča odštela 45 tisoč evrov.

Tretji poseg na območju Proseka je namenjen ureditvi dostopa do avstroogrškega vojaškega pokopališča v dolini ob pokrajinski cesti, ki iz vasi vodi proti Božjemu polju.

Občinska uprava je - po izjavi predsednika Cattaruzze - že pripravila

ustrezeni načrt. Ob pokrajinski cesti bo občina - v dogovoru z domačimi lastniki - razlastila manjšo površino zemljišča, na kateri bo uredila z gramozom posuto parkirišče in stezo do vhoda na pokopališče. Delo je potrebno, ker je dosednji dostop do pokopališča po travnati potki slabo označen in tudi nevaren. Tudi vojaško pokopališče je bilo še do pred nekaj let v slabem stanju, po posegu prostovoljcev avstrijskega Črnega križa in gasilcev pa je postalo bolj spoštljivo do posmrtnih ostankov več kot tisoč vojakov, ki tam počivajo.

Za ta poseg bo občina investirala 500 tisoč evrov.

Nekoliko manj - 470 tisoč evrov - pa je vreden poseg, ki ga namerava tržaška občinska uprava opraviti v Križu. Gre za delo, na katero vaška skupnost čaka že več kot desetletje: popravilo strehe in arhitektonsko obnovo cerkvice sv. Roka.

Zahodnokraški rajonski svet je že za časa predsednika Bruna Rupla leto za letom vključil ta poseg med prioriteta dela, ki bi jih morala občinska uprava opraviti na rajonskem ozemlju.



Na Proseku bodo uredili dostop na avstroogrsko vojaško pokopališče

Niti vdiranje vode v notranjost cerkve ni pospešilo postopka za popravilo. Ko so občinski tehniki opazili, da bi lahko skrle zdrknile s strehe na tla, je dala občina namestiti podporni zidarski zid, da bi zadržal kamnito kritino. Ta je postal z leti že del tamkajšnjega vaškega pejzaža.

Cosolinijeva uprava je podedovala to arhitekturno godljo od Dipiazzove. Delo naj bi - po predvidevanjih - steklo v kratkem, krili pa naj bi ga z deželnimi sredstvi. Predsednik Cattaruzza je izrazil zadovoljstvo, da se je znašel poseg spet na seznamu javnih del, obenem pa je opozoril na dokaj čudno ravnanje tržaške škofije, ki jo - bolj kot ureditev zgodovinske cerkvice - »zanimajo kip nadškofu Santinu in gradnja cerkvenih prostorov v Starem pristanišču.«

M.K.

Javna dela na Zahodnem Krasu v letu 2014

Prosek: ureditev stopnišča za dostop do pašnov	45.000 €
Prosek: izredno vzdrževanje športnega centra Ervatti	800.000 €
Prosek: ureditev dostopa na avstroogrsko pokopališče	500.000 €
Križ: ureditev cerkvice sv. Roka	470.000 €
Skupaj	1.815.000 €

TREBČE IN PADRIČE - Reorganizacija ekoloških otokov je razjezila krajan

Zabojnike brez slovenskih pojasnil so postavili na popolnoma neprimerna mesta



Levo: zabojnika za organske odpadke brez slovenskih pojasnil v Trebčah; Spodaj: nov ekološki otok sredi vasi na Padričah

FOTODAMJ@N



V različnih rajonih tržaške pokrajine v zadnjih tednih poteka reorganizacija ekoloških otokov, kjer stojijo skupine zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov. V nekaterih krajih je vzbudila nemalo negotovanja s strani prebivalcev; eni se pritožujejo nad oddaljenostjo ekoloških otokov, drugi pa nad lokacijo samo.

V zadnjih dneh so se tako pritoževali prebivalci Trebč in Padrič, predsednik rajonskega sveta za Vzhodni Kras Marko Milčič pa je na občinskega odbornika za okolje Umberta Laurenija naslovil celo serijo fotografij, s katerimi je želel opozoriti na absurdno situacijo. Ekološki otoki z zabojniki so se znašli na zelo neprimernih mestih, na Padričah so denimo vse zabojnike z roba vasi preselili oz. skoncentrirali v njeno središče, na vaški trg. Po nekaterih podatkih naj bi se vaščani pritoževali tudi nad pomanjkanjem zabojnikov.

Po pojasnitve nerodne izbire lokacije smo se obrnili na odbornika Laurenija, ki apelira na vse prebivalce tržaške pokrajine, naj bodo v tej operativni fazi bolj potrpežljivi. »Ko bomo končali s postavljanjem zabojnikov, bom osebno preveril, kje so sporne lokacije in poskusil najti rešitev za nastali nesporazum«, je obljubil odbornik.

Problem, povezan s premajhnim številom zabojnikov, pa bodo pristojni poskusili rešiti takoj. Ti so namreč zreducirali število zabojnikov za mešane odpadke, ker so računali na to, da bo po novem večji del odpadkov romal v sive zabojnike z rjavimi pokrovi, zaradi česar velikih zabojnikov ne bi več potrebovali v tolikšnem številu. »Če se bo izkazalo, da je teh zares premalo, jih bomo ponovno namestili. Nikakor pa ne bomo tolerirali kršiteljev, ki ne spoštujejo pravilnika, po katerem je odlaganje odpadkov na ulice ali poleg zabojnika prepovedano in sankcionirano. V neposredni bližini (največ 300 metrov stran) se nahaja drugi ekološki otok, kamor lahko krajanj odnesejo smeti«, je dejal odbornik Laurenij.

Da bi se izognili nepotrebnim polemikam, obrekovanju in medijski deskreditaciji, je odbornik za okolje apeliral na vse občane, naj v primeru nejasnosti pokličejo na brezplačno številko podjetja AcegasAps (800955988). Na tej številki je mogoče vprašati tudi, zakaj v omenjenih vaseh niso postavili zabojnikov s slovenskimi napisi. Bržkone gre zgolj za površnost, do katera pa vendarle ne bi smelo prihajati ... (sč)

DUNAJSKI SALON Kocjančič in Zidarich o svojem vinu

Dunajski kulturni salon se je prevesil v sklepni del, saj se bo danes začel predzadnji sklop prireditve, ki je nekatere navdušila, druge pa pustila ravnodušne. Organizator prireditve, Avstrijski muzej za uporabno in sodobno umetnost, je v nekdanjo ribarnico privabil umetnike različnih umetniških žanrov. V zadnjih štirih tednih se je tu plesalo, recitalo, predavalo, pelo, pilo in jedlo.

Organizatorji napovedujejo bogato in pestro dogajanje tudi za tokratni cikel srečanj, ki se bo začel drevi in se končal v nedeljo. Današnje srečanje bosta ob 18.30 uvedla chef Roberto Gruden in vinar in pridelovalec edinstvenega oljčnega olja Rado Kocjančič. V nadaljevanju večera se bo predstavil kolektiv mediaOpera, ki bo obiskovalcem ponudil tudi performanse.

Zanimivo bo tudi jutri, ko bomo izvedeli, kaj Avstrija pripravlja za svetovno razstavo Expo 2015 v Milanu. Ingrid Valentini - Wanka bo nekaj utrinkov avstrijskega paviljona predstavila ob 19. uri. Večer bo v nadaljevanju postregel še z drugimi posegi na temo dizajna, inovativnega podjetništva ... V petek zvečer pa bo ponovno mogoče okušati slovensko vino; tokrat se bo predstavil vinar Benjamin Zidarich, ki bo spregovoril o svoji kmeliji v Praprotnu (ob 18.30 uri). Pol ure kasneje se bo predstavila pisateljica Lisa Corva, zvečer pa se bo govorilo tudi o avstrijskih podjetjih, ki so zelo uspešna na italijanskih tleh.

Tudi konec tedna bo vsebinsko pester. V soboto napovedujejo veliko glasbe, v nedeljo pa se bo program vrtel okrog stoletnice priznanega pridelovalca vin Livia Felluge, ki ima svojo klet v kraju Bračan pri Krminu.

Naj še povemo, da bo vse te dneve po 23. uri obarvala vrhunska glasba, ki jo bodo predvajali domači in avstrijski DJ-ji. (sč)

Občina Trst teži po krepitvi števila osebja

Med osebjem tržaške občinske uprave zevajo hude vrzeli, vedno več občanov pa se na občino obrača s prošnjami po posegih in storitvah. O tem je bil govor na včerajšnjem srečanju, kjer sta občinska odbornika za socialne politike in osebje, Laura Famulari in Roberto Treu, skupaj z direktorjema obeh odborštev Mauro in Sillo in Romano Meula opravila poglobljeno analizo položaja in določila program za organski, splošen in nujen poseg, ki bi omogočil ponovno polaganje s potrebnim številom osebja, s tem da bi na vse mogoče načine pohiteli z zaposlovanjem osebja (gre predvsem za socialne asistente, lekarnarje, vzgojitelje in računovodje), da se olajša delo trenutnim operaterjem. Omenjeni ukrepi, piše v sporočilu za javnost, spadajo v okvir procesa preurejanja storitev s ciljem izboljšati delovanje in skrajšati čakalne dobe, pri tem pa se občinska uprava obvezuje, da bodo pri tem soudeleženi sindikati.



GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Nova sezona brez dolgoletnega umetniškega vodje

Med dvanajstimi predstavami na sporedu veliko komedij

Začetek s komedijama o Sissi incognito v Miramaru in o Tržačanih v Londonu



Režiser Matteo Oleotto, ki bo z januarjem postal nov umetniški vodja Contrade, in prizor iz predstave Duum skupine Sonics



Letošnja sezona tržaškega gledališča La Contrada bo prva brez Francesca Macedonia, ki je bil med ustanovitelji priljubljene gledališke hiše in od vsega začetka njen umetniški vodja, kot je že v uvodnih besedah včerajšnje predstavljene tiskovne konference poudarila predsednica ustanove Livia Amabilino, ki je poudarila, da bo letošnje delovanje vsekakor posvečeno nenadomestljivemu gledališčniku. Macedoniaovo vlogo v tržaškem gledališkem snovanju je na včerajšnji predstavitvi vidno ganjena opredelila žena Silva, ki je omenila vsestransko režiserjevo delo na področju gledališča v Trstu, poleg komedijskih narečnih uspešnic je režiral dela svetovnih klasikov, znanih in manj znanih (naj omenimo, da je za Stalno gledališče Furlanije Julijske krajine pred mnogimi leti postavil slovensko dramo Dogodek v mestu Gogi).

Od januarja bo umetniško vodstvo La Contrade skupaj z Livio Amabilino prevzel Matteo Oleotto, režiser, ki je presenetil italijansko občinstvo s filmom Zoran, moj nečak idiot, a je svojo umetniško pot začel na odrskih deskah kot igralec in mu je gledališče še vedno pri srcu. Kot je Oleotto sam povedal, je Macedonia večkrat srečeval v goriškem lokalnu, katerega lastnik je izredno ljubil sodobno rock glasbo, tudi zelo zahtevno in težko dojemljivo, in tudi ta je Macedonia zanimala. Kakorkoli že, Oleotto je poudaril, da ga zlasti prevzema igralska plat umetniškega ustvarjanja in da je nove izkušnje zelo vesel ter da je sploh zelo srečen, tudi zato, ker se je pred dvema dnevnoma poročil.

Sezona La Contrade se bo začela 17. oktobra z narečno komedijo Sissi a Miramar Alessandra Fullina, komika, pisca in likovnega umetnika, ki je svoj narečni roman v prejšnji sezoni predstavil v okviru bralnega večera, katerega uspeh je narekoval odrsko priredbo. Fullin, ki ga opredeljuje svojski pristop do jezika, je za glavni junakinji izbral Maksimilijano vdovo Charlotte in cesarico Elizabeto. O predstavi, v kateri bodo nastopili Alessandro Fullin, Ariella Reggio, Marzia Postogna, Adriano Braidotti in Paolo Fagiolo in ki na lahkoten način obravnava s tragiko obarvane ikone tukajšnje zgodovine, je na tiskovni konferenci spregovoril režiser Alessandro Marinuzzi.

Tudi druga predstava, ki bo na sporedu od 21. novembra, bo osredotočena na tržaškem duhu in sloni na literarni predlogi sodobnega tržaškega avtorja. Gre za delo Triestiner, v katerem skladatelj in pisatelj Massimiliano Forza opisuje usodo skupine v London preseljenih Tržačanov. Glasbenik, ki sicer že sodeluje z La Contrado, je povedal, da je zelo zadovoljen zaradi odrske priredbe svojega dela; o predstavi sami, katere govorica sloni na standardni italijanščini in narečju, je spregovoril režiser Giuseppe

Emiliani. Poleg Ariele Reggio bo v njej nastopal Virgilio Zernitz, med drugimi bo sodeloval Franko Korošec.

Spored bo obsegal dvanajst predstav, osem v »rdečem« nizu s šestimi ponovitvami in štiri v »modrem« nizu s štirimi ponovitvami: to so komedija Tres sodobnega španskega avtorja Juana Carlosa Rubia z Anno Galiena, Marino Masironi, Amando Sandrelli in Sergiom Munizom v režiji Chiare Noschese; Risate sotto le bombe na temo italijanskega varieteteja leta 1943 s triom en travesti Le So-relle Marinetti in Giannijem Fantonijem, komedija švicarskega psihologa Paula Pörtnerja o nezanesljivosti prič, ki je v predelavi Brucea Jordana in Marylin Abrams postala velespešnica z naslovom Shear Madness (v Sloveniji ga je Špas teater prevedel v Čista norišnica) –

v Italiji je interaktivno komedijo, v kateri gledalci pogojujejo razvoj razpleta, goriška skupina Artisti Associati postavila z naslovom Forbici & follia. Konec januarja bo Bocensko stalno gledališče nastopilo s Pirandellovo dramo La vita che ti diedi. Sledil bo musical The Sisters s tremi temperamentnimi amerišskimi pev-kami, ki bodo zapele 25 slavnih melodij 60. let. Enrico Guarneri bo nastopil v priredbi Vergovega romana Mastro don Gesualdo v režiji Guglielma Ferra; mojster kostumov iz papirja Ennio Marchetto bo spet presenetil tržaške gledalce s svojimi poustvaritvami ikon našega domišljjskega sveta v predstavi Carta canta; Corrado Tedeschi in Ettore Basso bosta nastopila v uspešnici Ire Levina Deathtrap (Trappola mortale); Gianfranco Jannuz-zo in Debora Caprioglio bosta igrala v

prikupni komediji Elaine May A New Leaf, ki v italijanski priredbi nosi naslov Lei è ricca, la sposo, l'amazzo. Sezono bo sklenila komedija francoskega avtorja Jean-Marie Chevreta Le Amazones (z italijanskim naslovom Donne in cerca di guai), v kateri bodo nastopile Catherine Spaak, Marisa Laurito in Corinne Clery.

Poleg tega je La Contrada v spored uvrstila tri enovečerna plesna gostovanja, in sicer Giselle v izvedbi Baškirske državne opere in baleta iz Ufe, Puzzle z ansambлом Katakł in Duum s skupino Sonics, in tri predstave komikov: Quello che parla strano Maurizioa Lastrica, slovito Comedians (Komiki) Trevora Griffithsa in Casta Away z Enricom Bertolinom. Posebna ponudba bo še Musikspiel Premiata Ditta Trieste & Figli Edde Vidiz o zgodovini Trsta. (bov)

VILENICA - Nocoj v Sežani odprtje

Jutri literarno branje v Kraški hiši v Repnu



Po sinočnih predvečerih, med katerimi se je na sedežu Srednjeevropske pobude v Trstu v pogovoru s Patrizio Vascotto predstavil letošnji dobitnik nagrade Vilenica, madžarski pisatelj Laszlo Krasznahorkai, stopa literarni festival danes v živo. V Kosovelovem domu v Sežani bo ob 18.30 svečana otvoritev, na kateri bo častni gost Marko Sosič, letošnji avtor v ospredju. Ob odprtju bodo podelili tudi štipendijo Srednjeevropske pobude (SEP), ki jo prejme Mirko Božić

iz Mostarja. Ob 21. bo sledil literarni maraton.

Med številnimi branji in literarnimi srečanji, ki se bodo zvrstila do sobote, gre posebej branje, ki bo jutri, 4. septembra, ob 17. uri v Kraški hiši v Repnu. Srečanje bo povezoval Janko Petrovec, odlomke iz svojih del bodo brali Jaroslav Rudiš, Češka/Nemčija; János Lackfi, Madžarska; Gabriela Babnik, Slovenija; Elsa Korneti, Grčija/Nemčija, Patrick deWitt, Kanada/ZDA; Pol Sax, Luksemburg/Nemčija.

MUZEJ REVOLTELLA - V soboto ob 9. uri

Prva svetovna vojna in psihoanaliza v Trstu

Avditorij muzeja Revoltella bo v soboto dopoldne prizorišče zanimivega psveta o prvi svetovni vojni, kulturi in psihoanalizi v Trstu. Vezni niti bosta stoltnica prve svetovne vojne in knjiga psihoanalitičarke Rite Corsa Edoardo Weiss psichiatra a Trieste, o kateri je Primorski dnevnik marca letos objavil daljšo recenzijo.

Ob sami Riti Corsa, ki bo govorila o vojnih psihozah po prvi svetovni vojni, bodo sodelovali psihoanalitika Vlasta Polojaz (opisala bo tržaško medvojno izkušnjo Vladimirja Bartola) in Pavel Fonda (uvod), psihoterapevka Giuliana Marin (o Arturu Nathanu), kriminolog Pierpaolo Martucci (o Weissu in tržaških judih) ter direktorica muzeja Maria Masau Dan (o tržaški umetnosti pred prvo vojno). Srečanje, ki bo trajalo od 9. do 13. ure, prireja Občina Trst in muzej Revoltella.

Ozadje 1. svet. vojne

V kavarni San Marco bo danes ob 18.30 srečanje z zgodovinarjem in politologom Ivanom Buttignonom na temo Druga velika vojna. V triurni predstavitvi z diapozitivi bo, kot napovedujejo, razčlenil in demitiziral dogajanje okrog 1. svetovne vojne.

Branje za mlade

Niz TriesteEstate ponuja danes ob 17. uri (za mlade od 20. do 25. leta) in ob 20. uri (za mlade over 25) v mladinskem središču Toti (Ul. Castello 1) srečanja z branjem odlomkov iz knjige Antonia Skarmete »Il postino di Neruda«.

Predavanje o Cattelanu

V središču mini MU v Ul. Weiss 15 v parku pri Sv. Ivanu bo drevi ob 20. uri Antonio Cattaruzza predaval o razvpitem a tudi v svetu najbolj znanim sodobnem italijanskem umetniku Mauriziou Cattelanu. Srečanje priredja združenje Juliet.

Ameriško združenje

Združenje American Corner vabi danes ob 18. uri na sedež na Trgu sv. Antona 6 na zadnji »reading« letošnje poletne sezone z namenom promocije angleškega jezika in ameriške kulture med mladimi in odraslimi.

Plavalci se zahvaljujejo

Predstavniki sedmih društev, ki se ukvarjajo s plavanjem in vodnimi športi, se je pisno zahvalilo županu Cosoliniju, ker je osebno posegel in rešil težave v usklajevanju urnikov rabe bazena Bianchi.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 3. septembra 2014

DORA

Sonce vzide ob 6.28 in zatone ob 19.40 - Dolžina dneva 13.12 - Luna vzide ob 15.13 in zatone ob 0.54.

Jutri, ČETRTEK, 4. septembra 2014

ZALKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18,7 stopinje C, zračni tlak 1009 mb ustaljen, vlaga 60-odstotna, veter 8 km na uro severovzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22,6 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 1., do sobote, 6. septembra 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Oširek Piave 2 - 040 361655, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine - Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 - 040 309114.
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, ob ponedeljku do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

prej do novice

www.primorski.eu

Loterija 2. septembra 2014

Bari	72	81	35	85	71
Cagliari	20	30	21	18	10
Firenze	62	47	21	13	85
Genova	44	73	34	58	69
Milan	21	65	5	66	33
Neapelj	71	08	3	79	49
Palermo	63	24	10	21	17
Rim	82	75	24	32	67
Turin	80	83	51	38	76
Benetke	42	63	77	33	12
Nazionale	65	29	49	27	16

Super Enalotto št. 105

6	20	27	31	32	36	jolly 88
Nagradni sklad						25.603.972,25 €
Brez dobitnika s 6 točkami						– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
3 dobitniki s 5 točkami						70.659,50 €
555 dobitnikov s 4 točkami						394,52 €
25.852 dobitnikov s 3 točkami						16,66 €

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
3 dobitniki s 4 točkami	39.452,00 €
139 dobitnikov s 3 točkami	1.666,00 €
1.892 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.207 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
23.556 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €



AREZZO - Na prestižnem mednarodnem zborovskem tekmovanju

Ukrajinski zbor Oreya brez prave konkurence

Za Slovenijo priznanja vokalni skupini Ingenium in kvartetu Gallina



Pevke in pevci vrhunskega pevskega zbora Oreya iz Žitomira so ob nagrajevanju čustveno zapeli ukrajinsko himno

ROP

»Nismo fašisti. Poglejte našo zastavo: na njej sta rumena barva sonca in sinjina neba. Mi smo to, kar pojemo!« besede pevca zmagovalnega ukrajinskega zbora Oreya so presunile občinstvo z odra enega najpomembnejših zborovskih tekmovanj na svetu kot je Polifonico v Arezzu. Sloviti mešani zbor iz Žitomira je osvojil prvo nagrado v vseh kategorijah, za katere se je prijavil (mešani zbori, romantična in sodobna glasba, ljudski program, prosti program), nazadnje še Grand Prix. Prevzel je občinstvo, mednarodno žirijo pa je prepričal s čarom vrhunskega zvoka in edinstvene, močno zaznamovane umetniške identitete, po kateri je zelo znan in cenjen v zborovskem okolju. V tem dramatičnem obdobju se je o Ukrajini vsaj enkrat, v mirni in srečni oazi zborovske lepote, lahko govorilo zaradi lepega in zaslužnega uspeha, ki je avtomatično pridobil posebno simbolično težo, saj so tako pevci kot občinstvo močno občutili kontrast med pozitivnimi sporočili prazničnega sožitja v znamenju skupne ljubezni do petja in zaskrbljujočimi odmevi medijskih poročil. Na pot v Arezzo sta se kljub nevarnim napetostim odpravila kar dva odlična ukrajinska zbora (poleg Oreya tudi mladinski zbor Gloria); na sproščenem večeru z ljudskim programom so emocije pevcev izbruhnile pod odrom, ko so skupaj, na robu prizorišča, zapeli himno pred publiko, ki je spontano reagirala s ploskanjem. Ukrajinska himna je nato uradno zazvela na glavnem odru na slovesnosti nagrajevanja, kar je običajni poklon zmagovalnemu zboru, a je tokrat neizbežno pridobil dodatno vrednost, ki se je dotaknila vseh navzočih z mislijo o pomenu miru.

Tako se je zaključila 62. izvedba znamenitega tekmovanja, ki se pod vodstvom Carla Pedinija in Piera Carabe razvija s prenovljeno podobo. Letos so nastopili šestnajstih zborov v desetih kategorijah ponudili ljubiteljem zborovskega petja bogato zaporedje pevskih doživetij na zelo dobrem nivoju. Izvrstne, stilno in vokalno dovršene izvedbe vzhajajoče slovenske vokalne skupine Ingenium so nesporno poenotile mnenja navdušene publike in strokovne žirije: mladi pevci so osvojili namreč prvi nagradi v kategorijah za vokalne skupine in z renesančnim programom. Kljub visokemu točkovanju se skupina ni mogla potegovati za Grand Prix zaradi pravilnika, ki namenja najvišje priznanje skupinam z najmanj dvanajstimi člani.

Slovenijo je z lepim uspehom zastopala tudi druga vokalna skupina in sicer ženski kvartet Gallina, ki se je uvr-

stil na drugo mesto v kategoriji komornih skupin. Slovensko prisotnost na tekmovanju je dopolnil še nastop mešanega zbora Ipavska, ki je pod vodstvom Matjaža Ščeka kljuboval z ostalimi, večjimi zasedbami (iz Hrvaške, Estonije, Francije, Indonezije, Italije, Poljske, Češke, Španije in Madžarske) nadpovprečno visoki konkurenčnosti ukrajinskega zbora.

Italijo sta zastopala dva ženska zbora in sicer Francesco Sandi iz Veneta in Eos iz Rima; prejela sta tretjo nagrado ex aequo v kategoriji za zборе z enakimi glasovi, rimski zbor pa še prvo nagrado na državnem tekmovanju. V žirijah državnega in mednarodnega tekmovanja so zборе med drugimi ocenje-

vali Stojan Kuret, Javier Busto in Peter Broadbent.

Poleg nagrad za zborovske nastope, so organizatorji tekmovanja podelili tudi priznanja kompozicijskega tekmovanja: tretjo nagrado je prejel primorski skladatelj Andrej Makor s skladbo za mešani zbor Serenade.

Po rezultatih lanske ankete je letošnji pravilnik ponovno uvrstil obvezno skladbo. Tekmovanje Polifonico napoveduje bistvene novosti tudi za naslednjo izvedbo: poletno mednarodno tekmovanje se bo vrnilo na svoje izvirno prizorišče, to je gledališče Petrarca, državno tekmovanje pa bo potekalo novembra meseca.

ROP

BENETKE - Včeraj na filmskem festivalu njegov »Italy in a day«

Salvatoresov dan

V kolektivnem kolažu tudi posnetki zapornikov iz Trsta - Danes film Sabine Guzzanti

Na filmskem festivalu na Lidu v Benetkah je bil včeraj predvsem Salvatores day oziroma dan filma Italy in a day, ki v petinsedemdesetih minutah obnavlja potek nekega italijanskega dne, od jutra do večera.

To je nekakšen skupinski selfie, kot zdaj pravijo takim slikam, pri katerem so sodelovali sami Italijani, ki so odgovorili na pobudo Rai cinema. Datum izbranega dne je bil lanski 26. oktober. Nadebudnim snemalcem pa je bilo naročeno, da pošljejo krajši posnetek kateregakoli trenutka tistega dne, ki bi seveda pričal o tem, kar se je dogajalo na domačem polotoku. Tehnika je bila prosta, v smislu, da so se pri posnetkih lahko poslužili pametnih telefonov, kame-re ali tudi fotoaparata. Rezultat 44 tisoč kratkih filmov pa je oskarjev nagrajenec Gabriele Salvatores zmontiral v film, ki v resnici ponuja nekoliko izmaličeno sliko sodobne Italije, saj večina scen ovekoveča otročičke, živali, sploh zelo osebne družinske trenutke in skoraj povsem prezira vse, kar je socialnega. Nekako tako, kot se dogaja s facebookom.

Med maloštevilnimi izjemami tega pravila pa so posnetki, za katere so poskrbeli jetniki tržaškega zapora Coroneo. To so v resnici tečajniki filmske šole, ki jo vodi režiserja Ivan Gergolet in Davide Del Degan. Onadva sta lanskega 26. oktobra zau-



Gabriele Salvatores

ANSA

pala zapornikom kamero, v katero so ujeli nekaj trenutkov iz zaporniškega življenja, kot je na primer jutranja molitev in razdeljevanje kruha, se pravi scene, ki jih je nato Salvatores uporabil znotraj skupinskega filma.

Včeraj pa je bil na sporedu še drug kolaž, ki pripoveduje o življenju v Italiji. To je dokumentarec La

SEŽANA - Kosovelov dom

V novi sezoni kar devet abonmajev in programov

Kosovelov dom Sežana razpisuje v sezoni 2014/15 kar devet abonmajev in programov različnih kulturnih zvrsti. Obiskovalcem letos ponujajo gledališki, glasbeno-plesni in briljantni pa še programe Petki v srednji, Srečkin abonma, Filmi s škratko Srečko, Filmšula, Šola za šalo in Kino kino sezonska kartica.

Preden so pripravili programske vsebine v novi sezoni, so se ozrli tudi v preteklost in minuli sezoni nastavili ogledalo, pojasnjuje Nina Ukmar, direktorica KDS. »Spodbudni odzivi abonmentov so prava nagrada za naše delo. Število obiskovalcev na filmskih predvajanjih, otroških predstavah in prireditvah za odrasle je za nas potrditev, da lahko v našem programu prav vsa-kdo najde prireditev po svoji meri.

Naš odsev v gledališkem ogledalu ostaja pretežno komedijski, vendar premišljeno izbran. Tudi z Briljantnim abonmajem, kjer predstave izbirajo abonenti sami izmed trinajstih ponujenih v dveh abonmajih, poleg v gledališkem seveda tudi v glasbeno-plesnem, po lanskem začetku nadaljujemo tudi letos.

Ponudbo bodo popestrili z novostmi, s katerimi želijo priti naproti vsem obiskovalcem. Potem ko so v letu 2013 digitalizirali veliko dvorano, bodo posvetili veliko pozornost filmu in uvedli KINO KINO sezonsko izkaznico. Z njo bo mogoče obiskovati program kakovostnega in umetniškega filma ugodneje. Filmšula je namenjena predvsem dijakom in študentom. Prav tako se iz leta v leto nadgrajuje program za otroke, ki mu letos dodajajo še filmskega (Filmi s škratko Srečko).

»Le Petki v Srednji lani ni najbolje zaživel, vendar so se odločili vztrajati, podprlo pa nas je tudi Ministrstvo RS za kulturo, ki je ocenilo, da je program kakovosten, zato bodo prvi trije koncerti izvedeni v vsakem primeru,« napoveduje Nina Ukmar in zagotavlja, da se bodo posebej trudili, da bodo imeli abonenti skozi vse leto drobne ugodnosti in si bodo lahko ogledali čim več dogodkov. Vstopnice lahko, na

primer, kupujejo preko spleta kar z domačega naslanjača.

Vpis abonmajev za dosedanje abonente bo še do 5. septembra, za ostale pa od 7. do 30. septembra, razen za abonma Petki v Srednji, ki ga bodo vpisovali do 19. septembra.

Posamezni abonmajski programi ponujajo sledeče predstave n dogodke:

GLEDALIŠKI ABONMA

- Prevare (Mestno gl. Ljubljansko)
- Kraja (SNG Nova Gorica)
- Najstarejša obrt (MG Ptuj)
- Mrtvec pride po ljubico (Prešernovo gl. Kranj in Mestno gl. Ptuj)
- Misterij buffo (SNG Drama Ljubljana)
- Noč bogov (Gledališče Koper)

GLASBENO-PLESNI ABONMA

- Ansambel Mandolina Ljubljana
- Gledališče Koper: Aldo Nikolaj – Parole parole
- Koncert nagrajencev Svirél 2013: Brin Bernatovič, harfa; Lucija Stivčević, kitara; Zala Vidic, violončelo
- Rade Šerbedžija
- Katalena
- Carmina Slovenica: Balkanika
- SNG Opera in balet Ljubljana: Peter Iljič Čajkovski – Labodje jezero, balet

BRILJANTNI ABONMA

Briljantni abonma obsega osem predstav po želji iz gledališkega in glasbeno-plesnega abonmaja.

ABONMA PETKI V SREDNJI

- Neca Falk
- Lupinc trio in Andrejka Možina
- Brina Vogeltnik in Janez Dovč
- Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape
- Istranbul
- Tamara Obrovac in Transhistria ensemble

SREČKIN ABONMA

- Pedenjped (SSG Trst)
- Pajacek in punčka (ŠKUC gledališče Ljubljana)
- Lunožer (Bimbo Teater Ljubljana in Pionirski dom Ljubljana)
- Peter in volk (Kulturni dom Gorica, Ita.)
- Vedno te ima nekdo rad (Mestno gledališče Ptuj, Studio za raziskovanje obrednih oblik gledališča Ptuj in Gledališče Lalanit Ljubljana)
- Kralj prisluskuje (Zavod Federacija Ljubljana in Cankarjev dom Ljubljana)
- Tinko Polovinko (Zavod KULT Ljubljana in ŠKUC gledališče Ljubljana)

FILMI S ŠKRATKO SREČKO

- Navihani Bram
- Oto Nosorog
- Ježek in vran pričarata božič
- Mali volkodlak Dolfi
- Žabe in paglavci

FILMŠULA – program filmske vzgoje za mlade

Program pripravljajo Kosovelov dom, Šolski center S. Kosovela Sežana in MC Podlaga (Zavod ŠTIP) v sodelovanju z Zavodom VIZO in Zavodom SI-FILM. Projekt sofinancira Slovenski filmski center. Traja od oktobra 2014 do maja 2015 in zajema štiri delavnice, ogled osem filmov s spremljevalnimi vsebinami (pogovori, delavnice ipd.), en osrednji večji filmski dogodek in en zaključni filmski dogodek.

ŠOLA ZA ŠALO

Gledališka šola za šalo se bo izvajala šest mesecev (od oktobra do marca). Organizirali bodo skupino v Sežani in v Izoli. Vsaka skupina bo štela največ petnajst udeležencev. Poleg sprejema na avdiciji je omejitev pri vpisu še starost: sprejemajo polnoletne udeležence do trideset let (ob vpisu). Šolo bodo sklenili s samostojno manjšo produkcijo, ki bo temeljila na izkušnji šestmesečnega dela. Gledališko šolo bo vodil režiser, igralec in humorist Boris Kobal.

KINO KINO sezonska kartica

Sezonska kartica omogoča ogled dvajsetih filmov iz programa KINO KINO – večeri kakovostnega in umetniškega filma po ugodnejši ceni od 1.10.2014 do vključno 30.6.2015.



MOSKVA / DONECK - Zaradi Ukrajine vse ostrejši odnosi

Nato napoveduje »bojno konico« na vzhodu, Rusija odgovarja s spremembo vojaške doktrine

DONECK / MOSKVA - Rusija je napovedala, da bo spričo ukrajinske krize in s tem povezanih zadnjih potez zveze Nato spremenila svojo vojaško doktrino. Po zagotovilih Kremļa bodo spremembe odražale vse slabše odnose z ZDA in Natom. Medtem se razmere za civilno prebivalstvo na vzhodu Ukrajine poslabšujejo, še posebej kritično je v mestu Lugansk. Namestnik sekretarja ruskega sveta za nacionalno varnost Mihail Popov je ocenil, da se »vojaška infrastruktura« Nata približuje ruskim mejam, tudi prek širitve. Zatrnil je, da bo to v prenovljeni vojaški doktrini ena najpomembnejših »zunanjih groženj«.

Zveza Nato je napovedala, da bo okrepila prisotnost na vzhodu Evrope z vzpostavitvijo »bojne konice«, posebne skupine sil za zelo hitro odzivanje. S tem bodo po besedah generalnega sekretarja Nata Andersa Fogha Rasmussena zagotovili, da bo imelo zavezništvo ob pravem času na voljo prave sile in opremo. Veš tisoč pripadnikov skupine, ki naj bi vzhodnoevropske države ščitila pred morebitno rusko agresijo, bi po načelu rotacije prispevale države članice. Načrt bodo zavezniške predvidoma potrdile na vrhu v Walesu. Po mnenju Popova je načrt dokaz želje voditeljev ZDA in Nata, da nadaljujejo svojo »politiko zaostrovanja na petosti z Rusijo«.

Retoriko med Rusijo in Zahodom pa je zaostрила tudi bodoča visoka zunanje-politična predstavica EU Federica Mogherini, ki je dejala, da Rusije zaradi njene vloge v ukrajinski krizi ne vidi več kot strateške partnerice EU.

»Rusija ostaja strateški akter pri regionalnih in globalnih vprašanjih. A menim, da Rusija ni več strateški partner EU. Upam, da se bo v bodoče to spremenilo,« je dejala Mogherinijeva. Za nastalo stanje je okrivila Rusijo zaradi sodelovanja njenih sil v spopadih na vzhodu Ukrajine. Zaradi zaostrovanja razmer na tem območju je poudarila potrebo, da članice Nata blizu Rusije dobijo zagotovila, da bodo deležne zadostne obrambe.

Avstralski minister za trgovino Andrew Robb pa je razkril, da Avstralija resno preleva možnost, da bi zaradi ruske politike v zvezi s krizo na vzhodu Ukrajine izključila ruskega predsednika Vladimirja Putina iz naslednjega vrha skupine držav G20, ki bo novembra v Brisbanu.

Ruski minister Sergej Lavrov je poudaril, da stanje svetovnega gospodarstva ni rožnato in bi morala zato mednarodna skupnost izkoristiti vse priložnosti, tudi vrh skupine G20, za izboljšanje stanja.

Lavrov je še izkoristil priložnost, da kritizira napoved Ukrajine, da se odpove neblokovski drži. »S to idejo vlada v Kijevu želi prekiniti iskanje politične rešitve (krize na vzhodu Ukrajine),« je dejal Lavrov in ob tem izrazil obžalovanje, da ZDA, nekatere članice EU in predstavniki Nata to idejo podpirajo.

Medtem se humanitarne razmere na vzhodu Ukrajine poslabšujejo. V mestu Lugansk je bil namreč v spopadih med ukrajinsko vojsko in proruskimi uporniki poškodovan vodovodni sistem, motena je tudi oskrba z elektriko. Zaradi poškodb vodovodnega sistema bi lahko kmalu prišlo do humanitarne katastrofe zaradi onesnaženja vode.

Lugansk je sicer zapustila že skoraj polovica od 420.000 prebivalcev, ki so v mestu živeli pred začetkom konflikta. Tudi letališču Luganska se ne piše dobro. Po navedbah lokalnih oblasti je bilo letališče v spopadih uničeno. Trenutno pa je pod nadzorom separatističnih sil, saj so se v ponedeljek ukrajinske vladne sile umaknile. Po navedbah Kijeva jih je pregnal tankovski bataljon ruske vojske.

Ukrajinski obrambni minister Valerij Geletej je v luči tega sporočil, da ukrajinska vojska strategijo boja proti separatistom širi na zoperstavljanje ruski vojski v vojni, ki bi lahko po njegovem zahtevala več deset tisoč žrtev. »To je naša velika domoljubna vojna,« je zapisal v sporočilu.

Vse hujše nasilje pa prebivalce prizadetih območij sili k vse bolj množičnemu begu. Svoje domove je tako v Ukrajini zapustilo že več kot pol milijona ljudi,

je sporočila agencija Združenih narodov za begunce UNHCR. Najmanj 260.000 ljudi je notranje razseljenih, še 260.000 pa naj bi jih po azil pobegnilo v Rusijo.

Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je zato izrazil zaskrbljenost. Poudaril je, da se je treba izogniti nadaljnjemu stopnjevanju krize, ki se je razvila v zelo nevarno situacijo. Zahodne države je ob tem opozoril da za to ne obstaja vojaška rešitev, temveč si morajo prizadevati za politično. (STA)

BOLOGNA - Na prazniku Unita

Massimo D'Alema kritičen do dela Renzijeve vlade in njegovega načina vodenja Demokratske stranke

BOLOGNA - Nekdanji voditelj Demokratske stranke Massimo D'Alema je po daljšem molku včeraj izrekel vrsto kritik na račun Mattae Renzija in njegove vlade. Bil je gost na prazniku Unita v Bologni in je Renzija vseprek skritiziral, bodisi kot predsednika vlade kot voditelja stranke.

Najprej je D'Alema priznal, da se vlada nedvomno trudi. Vendar rezultati njenega dela doslej niso bili zadovoljivi, je povedal D'Alema, ko je odgovarjal na vprašanja novinarjev. Dejal je, da bi morala vlada energično odgovoriti na gospodarsko stanje v državi, ki je največji problem. Sedaj se bo videlo, kakšni bodo v tem smislu ukrepi, ki jih bo vlada sprejela v teku oktobra, kar še posebej velja za proračunski manever oziroma zakon o stabilnosti. Takrat bomo bolje razumeli, kako odgovarja vlada na ta vprašanja, ki so bistvena in ljudje hočejo odgovore na bistvena vpra-



Massimo D'Alema ANSA

šanja, je dejal D'Alema.

Ka zadeva »sindrom napovedi« je D'Alema dejal, da je bil značilen za Berlusconi in je tako implicitno izrekel najostrejšo kritiko Renziju. »Italija je imela od Berlusconijevih napovedi veliko



Tudi včeraj so se na vzhodu Ukrajine nadaljevali boji

ANSA

škodo, kajti ko je on vladal, so bile napovedi konstantna dejavnost.

Nekdanji voditelj ni prihranil Renzija niti kar zadeva vodenje stranke. Dejal je, da sam verjame v vlogo strank, stranka pa ne more biti gibanje predsednika vlade. Stranke bi morale imeti svoje demokratično življenje, svoja vodstva. Dejal je, da Demokratska stranka ta trenutek nima nekega tajništva, temveč skupino ljudi, ki so zaupniki predsednika vlade. Na tak način pa je življenje stranke zelo omejeno. Konsenz je zelo pomembem, a stranke so skupnosti ljudi, ki trajajo v času, ne glede na konsenz, ki ga lahko ima stranka na nekih volitvah, je povedal D'Alema.

Na D'Alemove kritike so odgovorili nekateri Renzijevi pristaši. Tako je evropska poslanka Isabella De Monte ironično dejala, da so bile krasne stranke, ki so izgubljale na volitvah, a so imele velikega voditelja.

Včeraj pa je prišlo tudi do pobude manjšinske struje v Demokratski stranki, ko so poslanci Stefano Fassina, Giuseppe Lauricella in Alfredo D'Attorre predlagali amandma k zakonskemu osnutku za reforme, da so iz člena 81 ustave črta obveza o izenačenju bilance. Fassina je napoved utemeljil s potrebo, da se država zadolži, da lahko naredi potrebne investicije za zagon gospodarstva in izhod iz krize.

ITALIJA - Dilema Renzi kot Bolt, Zatopek, ali Ruzzier?

Ko mu je predsednik republike Giorgio Napolitano 17. februarja poveril mandat za sestavo nove vlade, je Matteo Renzi v slogu Usaina Bolta napovedal sprint na reforme: februarja bosta na vrsti ustavna reforma in nov volilni zakon, marca reforma dela, aprila javne uprave in maja, pred evropskimi volitvami, davčna reforma.

Rezultat je znan: 0:4. Nič na štiri.

Niti težki center Ratko Radovanović, najbolj katastrofalen izvajalec prostih metov iz zlatih jugoslovanskih košarkarskih časov ne bi zmoget tako katastrofalnega odstotka.

Marsikoga bi tak neuspeh pokopal, a ne Renzija. Na majski evropski preizkušnji je klavrn rezultat z volilnim sprintom mojstrsko obrnil v zmago z nad 40 odstotki.

Minilo je nekaj mesecev, recesija in birokracija sta tako upelahli italijanskega političnega sprinterja, da je bil z napovedjo reform v tisočih dneh primoran zamenjati športno disciplino: iz sprinterja se je prelevil v maratonca, a la Emil Zatopek, ki so mu pravili tudi človeška lokomotiva.

Primerjava je pravišnja, saj je Italija potrebna prave lokomotive, da jo spet spravi v pogon.

A Renzi je - mimo zaletavosti - po svoje tudi zelo previden. Spletni strani, na kateri bo mogoče preverjati udejanjanje vladnih ukrepov, je dal pomenljiv naslov: passodopopasso.italia.it.

Po naše bi mu rekli »korak za korakom«.

Če se bo - čez čas - iz sedanjega maratonce prelevil v bodočega hitrohodca, bo dobil naš Fabio Ruzzier resnega tekmeča ...

M.K.

KIJEV - Vojne razmere pritegnile vojskujoče od vsepovsod

V krvavem ukrajinskem konfliktu tudi številni borci iz drugih držav

KIJEV - V krvavem konfliktu v Ukrajini se na obeh straneh bojujejo številni borci iz tujine, ki imajo za to različne razloge. Največ jih prihaja iz Rusije, Francije, Španije, Srbije in Poljske, manjše število pa tudi iz nekaterih drugih držav, britanski BBC omenja celo Slovenijo. Prostovoljci prihajajo v Ukrajino z najrazličnejšimi motivi, ki segajo daleč v zgodovino - do vojn na območju nekdanje Jugoslavije in celo do španske državljanske vojne, piše BBC.

Proruskimi uporniki za prostovoljce iz tujine pravijo, da gre za sodobne mednarodne brigade v boju proti »fašizmu«. V Kijevu po drugi strani poteka razprava o smiselnosti ustanovitve ukrajinske različne tujstke legije.

Daleč največ borcev je iz Rusije, pri čemer je vse težje razlikovati med borci, ki se bojujejo kot prostovoljci, in aktivnimi vojaki, ki naj bi bili v Ukrajini na tajnih misijah. Nobena skrivnost ni, da ruski državljani zasledajo najvišje položaje v uporniških silah. Najbolj znan med njimi je Igor Girkin - Strelkov, ki naj bi bil še do lani polkovnik ruske obveščevalne službe FSB. Na uporniški strani se borijo številni ruski vojaki z različnimi čini, pri čemer ni jasno, ali gre za plačance ali prostovoljce, poroča BBC. Vodja upornikov Aleksander Zaharenko je javno izjavil, da se na strani

upornikov bori med 3000 in 4000 ruskih prostovoljcev. »V ruski vojski so številni, ki dopust raje preživijo med nami, brati, ki se borimo za svojo svobodo, kot pa na plaži,« je dejal.

Vse več je dokazov, da so v konflikt vpleteni tudi redni pripadniki ruske vojske; nedavno so na vzhodu Ukrajine zajeli deset ruskih padalcev. Na obeh straneh v Ukrajini se borijo tudi Čečeni, tako tisti iz Čečenije kot tisti, ki so se izselili v tujino, a je zanimivo, da se jih večina bori za upornike.

V ukrajinskem konfliktu po poročanju francoskih medijev sodeluje tudi karjih 20 Francozov, ki se prav tako borijo na obeh straneh. Štirje, med njimi dva bivša vojaka, so odšli v Doneck, kjer se borijo za proruske separatiste. Za časnik Le Monde so povedali, da so ustanovitelji ultranacionalističnega gibanja Kontinentalna enotnost, ki je v Franciji in Srbiji organiziralo proteste v podporo sirskemu predsedniku Bašarju al Asadu in srbskemu obtožencu haaškega sodišča Vojislavu Šešlju. Po njihovem mnenju je Rusija zadnji branik pred liberalno globalizacijo, ki je odgovorna za upad nacionalnih vrednot in izgubo francoske suverenosti.

Na uporniški strani se borita tudi Španca, ki v konfliktu vidita prilož-

nost za poplačilo zgodovinske usluge. Kot sta povedala, sta v Ukrajino prišla, da bi se oddolžila za podporo Sovjetske zveze republikanski strani v španski državljanski vojni, piše BBC.

Za separatiste se bori več deset Srbob, ki jih je v konflikt pritegnil občutek solidarnosti z ruskimi pravoslavci in sovraštvo do zveze Nato, ki naj bi ji bila blizu vlada v Kijevu. Srbski strokovnjak za varnostna vprašanja Zoran Dragišić sicer pravi, da gre predvsem za plačance, ki se borijo na obeh straneh. V Srbiji sicer vse glasneje razmišljajo, da bi bojevanje v tujih vojnah uvrstili med kazniva dejanja.

Poljaki se po drugi strani borijo predvsem na strani Kijeva, čeprav je vlada v Varšavi uradno zanikala, da bi se poljski državljani bojevali kot plačanci za ukrajinsko vlado. Kot poroča BBC, je dokazov, da v ukrajinskem konfliktu sodelujejo tudi ameriški prostovoljci, bolj malo. Izjema je bil Američan ukrajinskega rodu Mark Gregory Paslawski, ki je vzel ukrajinsko državljanstvo. Ubit je bil na vladni strani v kraju Ilovajsk.

BBC še poroča, da v konfliktu sodeluje tudi manjše število borcev iz drugih držav, pri čemer omenja Švedsko, Italijo, Nemčijo, Gruzijo, Belorusijo, baltske države, Finsko, Norveško, Kanado, Hrvaško, Slovenijo in Češko.



GORICA - Predsednik sodišča Giovanni Sansone o težavah pravosodja

»Sodišču naj se omogoči, da opravlja svojo nalogo«

Pravosodje in razvoj gospodarstva sta tesno povezana, prvemu pa je treba omogočiti, da opravlja svojo nalogo. Na to je predsednik goriškega sodišča Giovanni Sansone opozoril predsednico dežele Furlanije Julijske krajine Deboro Serracchiani in ostale udeležence včerajšnjega srečanja, ki ga je na svojem sedežu sklical goriška Trgovinska zbornica. Beseda je tekla o goriškem gospodarstvu, v tem okviru pa tudi o težavah sodišča v Gorici: le-to se več let spopada s pomanjkanjem osebja ter posledičnimi zamudami, ki so tudi za podjetja - na primer pri izterjavi dolgov - velik problem. Sansone, ki je mesto predsednika zasedel spomladi, želi delovanje sodišča pospešiti, pri tem pa potrebuje podporo institucij.

»Za gospodarski razvoj nekega območja je dobro delovanje pravosodja ključnega pomena. Pravosodje je storitev, ki mora biti učinkovita in mora odgovore ponujati v doglednem času, saj ima hitrost postopkov tudi ekonomske posledice. O tem marsikaj povedo študije Bankitalie, zgovoren primer pa je tudi tisti, ki ga je letos poleti opisal novinar Gian Antonio Stella: neka ameriška multinacionalka ni odpela tovarne v Venetu, ker se



boljše pogoje delovanja. »Mi pa smo pripravljani vsako leto objaviti socialno bilanco, da pokažemo javnosti, kaj smo uspeli izpeljati z razpoložljivimi sredstvi,« napoveduje Sansone, po katerem naj bi z januarjem goriško sodišče končno ponovno razpolagalo z vsemi enajstimi sodniki, ki mu praviloma pripadajo. (Ale)



Giovanni Sansone (levo) in udeleženci srečanja na sedežu Trgovinske zbornice

»Pripravljeni smo objaviti socialno bilanco, da prikažemo javnosti, kaj smo uspeli izpeljati z razpoložljivimi sredstvi«

je zbal predolgih sodnih postopkov. Če ima torej sodstvo tako pomembno funkcijo, je prav, da skuša skupnost sodnim uradom zagotoviti primerne pogoje za opravljanje njihovega dela,« je prepričan Sansone, po katerem bi moralo pravosodje delovati kot podjetje, ki skupnosti ponuja določeno vrsto storitev. »Da so lahko konkurenčna, morajo biti podjetja primerno velika, podobno pa je tudi s sodiščem, ki mora imeti pristojnost nad dovolj obsežnim območjem,« pravi Sansone in dodaja, da je bila iz tega vidika možnost priključitve sodišča iz Palmanove goriškemu okrožju dobra priložnost, ki pa žal ni več aktualna. Videmski upravitelji in politiki so se namreč v prejšnjih letih angažirali in dosegli, da je bilo sodišče iz Palmanove vključeno v videmsko okrožje, šibkejša - in verjetno tudi manj glasna - Gorica pa je ostala praznih rok. »O priključitvi Palmanove videmskega sodišča ni odločala dežela, ampak ministrstvo. Iz besed predsednice smo vsekakor razbrali, da bi do sprememb težko prišlo,« pravi Sansone, po katerem želi goriško sodišče ne glede na velikost svojega okrožja ponujati čim boljše storitve.

»Pri tem so nam lahko institucije v veliko pomoč: ena izmed največjih težav, ki jih imamo na goriškem sodišču, je pomanjkanje administrativnega osebja, dežela FJK pa ima z ministrstvom podpisan sporazum, na podlagi katerega lahko del svojega kadra nameni pravosodnim uradom. Prek financiranja delovnih praks ali projektov družbeno koristnih del pa nam lahko na pomoč priskočijo tudi druge ustanove, na primer Trgovinska zbornica, pokrajina in Fundacija Goriške hranilnice. Nekaj takih projektov smo že izpeljali,« pojasnjuje Sansone, po katerem je predsednica Serracchianijeva pokazala pripravljenost, da se goriškemu sodišču omogoči

GORICA - Serracchianijeva o srečanju na Trgovinski zbornici

»Apel« je bil učinkovit

Po besedah predsednice je goriško območje v očeh deželne uprave »strateškega pomena«



Debora Serracchiani

Predsednica dežele Furlanije Julijske krajine Debora Serracchiani je včerajšnje srečanje na sedežu Trgovinske zbornice v Gorici, ki je bilo posvečeno predvsem goriškemu gospodarstvu, razumela tudi kot odgovor na apel, s katerim je med »vročo« julijsko sejo goriškega občinskega sveta še dodatno razburila duhove. Ob tej priložnosti je dejala, da »Gorica ni še našla svojega poslanstva« in da ji ni še nihče jasno povedal, »kaj želi Gorica postati v prihodnosti«. Te besede so tistega dne marsikoga v dvorani razjezile in prizadele, po oceni predsednice pa niso naletele na gluha ušesa.

»Današnje srečanje je bilo priložnost za pregled stanja nekaterih projektov, ki zadevajo Goriško. To je območje, ki ga naša uprava ima za strateško,« je dejala Serracchianijeva in pristavila: »Sestanek je bil hkrati odgovor na apel, ki sem ga izrazila na izredni seji goriškega občinskega sveta. Zahvaljujem se Trgovinski zbornici, pa tudi županoma Ettoreju Romoliju in Silvii Altran, predsedniku pokrajine Enricu Gherghetti, predstavnikom stanovskih organizacij ter predsedniku sodišča Giovaniu Sansoneju, ki so se srečanja udeležili.«

GORICA - Zamenjava plinskih cevi

Gradbišče na eni izmed glavnih vpadnic v mesto

Zapora na križišču med ulicama IX Agosto in Brigata Casale

Zaradi nadaljnjih del za zamenjavo plinskih cevi je za promet ponovno zaprta ena izmed glavnih vpadnic, ki vodijo v goriško mesto središče. Dela bo podjetje Italcavi Nord izvajalo na območju, kjer se križajo ulice IX Agosto, Brigata Casale in Nizza. Gradbišče že stoji. Odredba mestnih redarjev določa, da bo cesta tam zaprta od 7. ure v petek, 5. septembra, do 20. ure v sredo, 10. septembra. Na križišču med ulicama IX Agosto in Brigata Casale bo vožnja prepovedana, začasno pa bodo uvedli vožnjo v obe smeri v Ulici Nizza med križiščema z Ulico IX Agosto in z Ulico Brigata Casale (pred cerkvijo Srca Jezusovega). Znamenje za zaporo bo ob vhodu v Ulico IX Agosto s Korza. Nadaljnji potek del bo seveda odvisen tudi od vremena.



Gradbišče je danes pred cerkvijo

RONKE - Svetniško vprašanje SKP

Uplinjevalnik vzbuja pozornost sosedov

Načrt t.i. »mini-uplinjevalnika«, ki ga med Tržičem in Štivanom namerava zgraditi družba Smart gas, vzbuja pozornost tudi v občinah, ki niso bile vključene v postopek za izdajo dovoljenja za gradnjo in v postopek ocenjevanja učinkov na okolje. O terminalu za skladiščenje, uplinjanje in distribucijo zemeljskega plina na območju Lokavca se je v minulih dneh izrekel ronški župan Roberto Fontanot, ronški občinski svetnik Stranke komunistične prenovе Luigi Bon pa je pred sejo občinskega sveta, ki bo potekala 9. septembra, vložil svetniško vprašanje na to temo.

Bona zanima, ali bo ronška občina podala kakšno pripombo na projekt

»Pred koncem leta nameravamo Furlaniji Julijski krajini predstaviti dokončen predlog razvoja goriškega območja. V postopku, ki smo ga sprožili po zgledu nekdanjega "Teritorialnega pakta", je soudeležena tudi deželna uprava, kar bi nam moralo omogočiti, da sproti odpravimo nekatere ovire. Po prvem srečanju smo izluščili nekaj problematik oz. področij razvoja, na katera se bomo zdaj osredotočili.« Tako pravi Gianluca Madriz, predsednik goriške Trgovinske zbornice, ki se je v prejšnjih mesecih ponudila za koordinatorko med raznimi upravami, ustanovami in organizacijami goriške pokrajine. Šibkost goriškega prostora je namreč povezana tudi z njegovo neenotnostjo in pomanjkanjem celovitega projekta za njegov razvoj, Madriz pa si je zadal dokaj ambiciozen cilj, da ustvari sinergijo med raznimi goriškimi akterji.

Včerajšnjega srečanja so se med drugimi udeležili goriški župan Ettore Romoli, tržiška županja Silvia Altran, predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, predsednik goriškega sodišča Giovanni Sansone in predstavniki nekaterih stanovskih organizacij iz Gorice in iz Laškega. Med problematikami, ki so jih obravnavali, so bile težave sodišča (o tem poročamo v nosilnem članku), pa tudi tržiško pristanišče in goriško tovarno postajališče družbe SDAG. Dalje je bil govor o goriškem zdravstvu in čezmejnem povezovanju na tem področju ter o letališču na Rojah, ki ga je ustanova za civilno letalstvo Enac v prejšnjih tednih zaprla. Serracchianijeva je potrdila, da si tudi dežela prizadeva za ponovno odprtje, čeprav letališče ni v njeni pristojnosti.

O Evropskem združenju za teritorialno sodelovanje ETZS GO, ki so ga ustanovile občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba, je spregovoril Romoli. EZTS si po večletnem pripravljalnem delu obeta, da bo EU financirala njegove projekte, med katerimi izstopa projekt za vzpostavitev mreže čezmejnih zdravstvenih storitev. Slišali smo, da naj bi EZTS GO imel dobre možnosti za uspeh, kaj več pa bo mogoče izvedeti po naslednjem zasedanju mešane komisije oz. t.i. »task force«, ki jo sestavljajo predstavniki italijanske in slovenske vlade ter dežele FJK. Seja bo potekala v petek v Trgovskem domu.

in ali se bo Fontanot kot župan udeležil srečanj, ki jih bosta na to temo priredili tržiška občina in goriška pokrajina. Bon izpostavlja, da so se na referendumu leta 1996 prebivalci občine Tržič izrekli proti večjemu plinskemu terminalu, ki ga je nameravala zgraditi družba Snam, ob tisti priložnosti pa je občina Ronke priredila javno srečanje in objavila informativno gradivo o projektu na občinskem biltenu.

Javno in predvidoma tudi zelo dobro obiskano srečanje o novem projektu pa bo v petek, 5. septembra, priredila družba Smart gas. Potekalo bo v tržiškem Kinemaxu, v Ulici Grado, z začetkom ob 18. uri.



GORICA - V centru Lojze Bratuž

Fotografije s sporočilom: »Nikoli več!«

Kulturni center Lojze Bratuž tudi ob letošnjem začetku nove sezone gosti fotografsko razstavo. Pobuda z naslovom »6 za ... eno razstavo« je tam že tradicija, kakor je dokazala tudi okoliščina, da se je sobotnega odprtja razstave, že šestnajste po vrsti, udeležila lepa množica ljudi. Med njimi so seveda bili tudi fotografi-člani šestih sodelujočih fotografskih krožkov iz Goriške, ki se jim kot gost pridružuje Fotoklub Nova Gorica. Razstavo so tudi tokrat postavili krožki Castrum iz Gradeža, Circolo fotografico Isontino iz Gorice, Il Torrione iz Romansa, Lo scambio iz Gorice ter Skupina 75 iz Gorice in fotoklub iz Ločnika. Pobudnik je koordinacijski odbor združenja fotoklubov iz goriške pokrajine, pri katerem si prizadevajo povezovati fotoklube iz Posočja in z organizacijo odmevne prireditve priklicati pozornost javnosti na umetniško fotografijo.

Koordinacijski odbor vsako leto določi temo, ki fotografom omogoči, da prikažejo različne, izvirne poglede na okolje ali človekovo udejstvovanje. Poudarek je običajno na zgodovinskih dejstvih, na kulturnem in družbenem utripu ... Ker poteka letos stoletnica začetka ene najhujših morij v Evropi, so razstavo posvetili ravno prvi svetovni vojni. Rezultat ustvarjalnega dela fotografov, ki je prikazan v galeriji centra Bratuž, je resnično vreden ogleda.

Med sobotnim odprtjem je dobrodošlo izrazil predsednica centra Bratuž, Franka Žgavec, nakar je predsednik goriške sekcije zveze fotografov (FIAF) Giovanni Viola izpostavil prijateljske vezi in izmenjave izkušenj, ki jih takšne priložnosti omogočajo. O pobudi sta se pohvalno izrekla goriški podžupan Roberto Sartori in pokrajinski odbornik za kulturo Federico Portelli, prisoten pa je tudi bil občinski odbornik Alessandro Vascotto, sicer velik ljubitelj fotografije.

Sodelujoči krožki so občinstvu ponudili zelo različne poglede na prvo svetovno vojno s temeljnim sporočilom »Nikoli več!«, ki je spričo rožljanja z orožjem tudi na evropskih tleh še kako aktualno. Od običajnega dokumentarnega fotografiranja se tokrat razlikuje in na razstavi še posebej izstopa prikaz fotokluba iz Ločnika in Skupine 75. Ločniški avtorji so pripravili okusno izdelan fotoroman na osnovi vojaškega dnevnika, člani Skupine 75 pa so se

Fotografska instalacija slovenskega goriškega fotokluba Skupina 75 (zgoraj), govorniki in krajevna upravitelja med sobotnim odprtjem razstave (desno)

FOTO VIP



znova proslavili z domiselnostjo: instalacijo so izdelali iz fotografij vojakov, ki niso tiskane na papirju ali na platnu, temveč na kamnih, kar ima poseben čar.

Razstava v centru Lojze Bratuž bo do 12. septembra odprta od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro, ogled bo možen tudi ob prireditvah. (vip)

KULTURNI DOM Kljub težavam z dobrimi obeti v novo sezono

Z včerajšnjim seminarjem slovenskih šolnikov in odprtjem razstave »Diversarte« (Umetnost raznolikosti) se je začela nova sezona v goriškem Kulturnem domu v Ulici Brass. Kljub težavam zlasti birokratske in finančne narave so organizatorji glede obetov optimisti, saj je vloga slovenskega kulturnega hrama v Gorici utrjena, program pa razvejan, zagotavljajo in v isti sapi napovedujejo naslednje dogodke.

V petek, 12. septembra, ob 18. uri bo v galeriji Kulturnega doma odprtje likovne razstave solkanških ustvarjalcev mlajše generacije Dana Lična in Aleksandra Pece; razstava prireja v okviru občinskega praznika mestne občine Nova Gorica in v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Solkan. V petek, 19. septembra, pa bodo na tamkajšnjem odru odigrali zadnjo predstavo iz letošnjega abonmaja »Komigo 2014«: goriška gledališka skupina Terzo teatro bo uprizorila svojo uspešnico »Quando le donne erano di sinistra« v režiji Marina Zanettija. V septembru se bo začela tudi nova sezona gledališkega festivala v italijanskem jeziku »Goriški grad«, sledila bodo tudi tradicionalna srečanja z avtorji pa še vpis abonmaja Slovenskega stalnega gledališča (SSG).

TRŽIČ - Najdbe Azbest v okolju

Kljub veliki občutljivosti na azbest, ker še vedno terja smrtne žrtve, v Trziču kar naprej odkrivajo divja odlagališča strupenega materiala. Pred nekaj meseci so ga neznanci zapustili pred zbirnim centrom za kosovne in posebne odpadke v industrijski coni pri Moščenicah, najnovejše odkritje pa je bilo v bližini zelenice v Ulici Gorizia v Pancanu. V obeh primerih strošek za odstranitev azbesta in sanacijo kraja, ki ju mora opraviti specialistično podjetje, bremeni občina in torej občane; za azbest iz Pancana bo tržiška uprava morala odšteti 600 evrov.

V zadnjih desetih letih so v tržiški občini odstranili preko 9 tisoč kv. metrov azbestnih plošč; za sanacijo na območju Pancana so na podlagi zadnjih dveh razpisov odplačali zasebnim podjetjem preko 30 tisoč evrov. Največjo količino v okolje odvrženega azbesta so odkrili leta 2004, ko so odpravili kar 7 tisoč kv. metrov, ki so jih v glavnem našli na območju nekdanje tovarne Detroit v Ulici Galvani. Kar zadeva zadnja dva razpisa za odstranjevanje in sanacijo, so osemnajstim različnim izvajalcem izplačali preko 33 tisoč evrov za odpravo 362 kv. metrov azbestnih odpadkov. V kratkem bodo tudi na Tržiškem eksperimentirali novo metodo sanacije, ki sloni na biotehnoški znanosti.

NOVA GORICA - Sto let čebelarstva

Čebele rabijo pomoč

»Kljub odličnim pogojem pri nas ni poklicnih čebelarjev« - Za goriški med si želijo geografsko zaščito

Na Goriškem so odlični pogoji za čebelarstvo, še zlasti na območju Trnovsko-Banjske planote, kjer imajo čebele na neškrupljenih površinah odlično pašo. Čebelji pridelki so vedno bolj cenjeni, zelo sta iskana čebelji strup in matični mleček. Ponekod v Sloveniji so se čebelarji začeli že ukvarjati tudi s t.i. čebeljim turizmom in api terapijo. »Četudi imamo na Primorskem z zgodnjo pomladjo in pozno jesenjo odlične pogoje za čebelarstvo, pri nas ni poklicnih čebelarjev,« se čudi Izidor Šuligoj, ki je po drugi strani izjemno ponosen na stoletno tradicijo Čebelarstva društva Nova Gorica, kateremu predseduje.

Korenine organiziranega čebelarstva na Goriškem segajo v leto 1914, ko se je v Gorici v gostilni Pri jelenu prvega julija osnovalo takratno Čebelarsko društvo za Goriško. Vanj se je včlanilo okrog 60 čebelarjev z goriškega, ajdovskega in tolminskega konca. Današnje društvo obsega območje Nove Gorice, Ozeljana, Šempasa ter Trnovsko-Banjsko planoto in šteje natanko 101 člana. »Potreba po povezovanju v društvo se je pred stotimi leti pojavila zato, ker so čebelarji ugotovili, da lažje in bolje delujejo, če so povezani, kot pa če so prepuščeni sami sebi,« pojasnjuje Šuligoj. Zaradi teh razlogov se v društvo vpičujejo še danes. Nekateri imajo le nekaj panjev, tisti, ki se štejejo za večje, pa tudi 70.

»Čebelarstvo je vedno imelo velik pomen v kmetijstvu in prehrani. Če ljudje niso imeli sladkorja, so si pomagali z medom,« pravi Šuligoj. Danes je ravno obratno: ljudje po medu posegajo zato, ker z njim raje nadomeščajo škodljivi sladkor, pa tudi zaradi zavedanja o pozitivnih učinkih čebeljih pridelkov na zdravje. Povpraševanje po njih je zato vedno večje. Kljub temu v okolici ni čebelarjev, ki bi se s tem ukvarjali poklicno, temveč zgolj ljubiteljsko. »Je pa naš, goriški med zelo kakovosten. Za-



Izidor Šuligoj, predsednik čebelarstva društva Nova Gorica, in panj FOTO KM.



to je bil tudi že večkrat nagrajen na raznih tekmovanjih,« pravi Šuligoj. Glas o njem se je prenesel tudi čez državno mejo in zato so pri stojnicah z domačimi pridelki vse pogostejše tudi kupci iz Italije. Goriški med, ki bi ga po prepričanju tukajšnjih čebelarjev kazalo uvrstiti med pridelke z zaščitenim geografskim poreklom, bo na prodaj tudi na tržnici znotraj vinoteke Solum v središču

NOVA GORICA ZKP zasnovala Darinko Kozinc

Znanih sedem županskih kandidatov

Med doslej obelodanjenimi kandidati za župana oziroma županjo novogoriške mestne občine je največje presenečenje vnovična kandidatura Darinke Kozinc, dosedanje vidne članice Socialnih demokratov (SD) in njihove dolgoletne mestne svetnice. Kozinčeva tokrat ne kandidira na listi SD kot pred štirimi leti, ko se je tudi prebila v drugi krog, temveč kot kandidatka stranke Zveza za Primorsko (ZZP).

»H kandidaturi sem bila povabljen,« poudarja Kozinčeva in pristavlja, da so pogovori in pogajanja z ZZP potekali precej dolgo. Glavni razlog za kolebanje je bilo dejstvo, da bo morala v tem primeru kandidature za ZZP zapustiti svojo dosedanje stranko. »Na izbiro sem imela dve možnosti: da ne sodelujem več v lokalni politiki in sem bolj na stranskem tiru ter delam bolj na področju strankarske politike, ali pa da lahko s svojim znanjem in izkušnjami ter dolgoletno prisotnostjo na podjetniškem in izobraževalnem področju še kaj prispevam k razvoju Nove Gorice. Previdno je to drugo. Časi so vse prej kot prijazni, zato rabilo vsakršno dobro idejo, misel ... da izplavajo iz tega,« je prepričana kandidatka. Iz SD še ni izstopila, a to namerava v kratkem. »Če ne, me bodo tako ali tako izključili, saj statut stranke ne dopušča delovanja v drugih strankah, kar se mi zdi tudi prav,« dodaja.

Darinka Kozinc se v volilni boj spušča z doslej znanimi kandidati: Matejem Arčonom, Gregorjem Veličkovim in Miranom Müllnerjem - vsi trije bodo kandidirali kot samostojni kandidati s svojimi istoimenskimi listami - v imenu liste Goriška.si se bo za župansko mesto potegoval Luka Manojlovič, za stranko SD Andrej Miška, za SDS pa Damjana Pavlica. (km)

Nove Gorice. »Letos bi čebele zaradi tolikšne količine dežja, ki sproti spira vse, kar cvetovi naredijo, brez pomoči čebelarjev pomrle,« se predsednik novogoriškega društva pritožuje nad slabo letino. Zaradi slabe paše v naravi morajo čebele dodatno krmiti. Pridelka bo malo. »Spomladi na akacijah niso nabrale nič, tudi na travnikih slabo. Nekaj so nabrale edino na lipi, morda bo še kaj paše v jeseni ...,« upa Šuligoj. K sreči njihovo društvo ne beleži pojave katere ob boleznih čebel.

Ob stoletnici je društvo izdalo razglednico s priložnostno znamko in ličen

Katja Munih



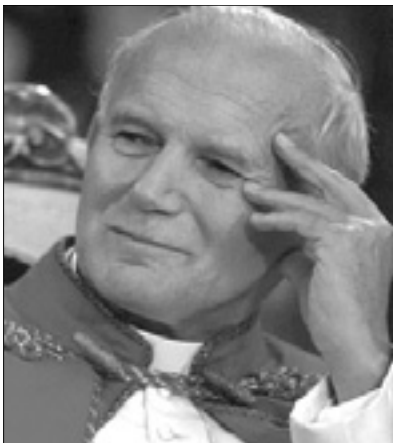
REDIPULJA - Danes pred železniško postajo

Za Janeza Pavla II. trg in plošča, za Frančiška velik cvetlični okras

V pričakovanju na papeža Frančiška, ki bo čez deset dni obiskal avstro-ogrske pokopališče v Foljanu v nato v Redipulji maševal za žrtve vseh vojn, bodo danes le nekaj sto metrov stran od kostnice poimenovali trg po enem izmed njegovih predhodnikov, Janezu Pavlu II. Svečanost bo ob 10.15 pred železniško postajo v Redipulji, v kateri so pred nekaj meseci uredili virtualni muzej prve svetovne vojne in kjer bodo danes odkrili kamnito ploščo z reliefno upodobitvijo papeža, ki bo spominjala na njegov obisk poleti 1992. Blagoslovil jo bo nadškof Carlo Redaelli, ki bo še pred tem dosegel kostnico v Redipulji in tamkajšnjo kapelo posvetil miru.

Istočasno v Redipulji potekajo intenzivne priprave na Frančiškov obisk 13. sep-

tembra. Že nekaj tednov deset vzgojiteljev in gojencev deželne cvetličarske šole z otoka Morosini v občini Škocjan izdeluje velik cvetlični okras, s katerim bodo prekrili stopnišče, ki bo vodilo k papeževemu oltarju. Okrašena površina bo imela obliko srca in bo široka 16 metrov ter globoka 6 metrov. Frančišek bo torej dosegel oltar med cvetovi bele in temno modre barve, ki bodo tega dne tudi liturgične barve; njegovo mašo bo po predvidevanjih spremljalo okrog 20.000 ljudi, ki bodo na prizorišče lahko prišli le s posebnim dovoljenjem. Okras bodo izdelali iz 3000 hortenzij, ki jih cvetličarski šoli poklanjajo ljudje z območja Štarancana, Vileša, Crauglia, Palmanove, Trivignana, Škocjana in otoka Morosini.



Janez Pavel II.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Into the Storm«.
Dvorana 2: 16.00 - 17.40 - 19.10 »Planes 2 - Missione antincendio«; 21.15 »Step up all in«.
Dvorana 3: 16.15 »Dragon Trainer 2«; 18.30 - 21.30 »Mud«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.15 - 22.10 »Into the Storm«.
Dvorana 2: 16.30 - 18.10 - 19.50 »Planes 2 - Missione antincendio«; 21.30 »Cattivi vicini«.
Dvorana 3: 17.30 - 20.00 »Dragon Trainer 2«; 22.00 »Liberaci dal male«.
Dvorana 4: 17.00 - 20.00 - 22.00 »Step up all in«.
Dvorana 5: 18.00 - 20.15 - 22.10 »The Stag - Se sopravvivo mi sposo«.

Koncerti

GLASBENI VEČERI V GRADEŽU v okviru niza »Musica a 4 Stelle«: 4. septembra ob 21. uri v baziliki Sv. Evfemije »Pierluigi Cappello - glasba in poezija«, Maja Monzani in Mario Milosa (poezije), Antonio Galliagioni (violončelo) in Mariarosa Pozzi (klavir); vstop prost; vstop prost.

Šolske vesti

V DIJAŠKEM DOMU V GORICI poteka do petka, 12. septembra, priprava na šolo (za osnovnošolce in srednješolce) ter poletno središče (za predšolske otroke). Program priprave na šolo predvideva ponavljanje učne snovi, utrjevanje glavnih predmetov, tečaj angleščine in nemščine, raziskovalne dejavnosti, poučne ekskurzije in izlete. Za predšolske otroke pa so na programu ustvarjalne delavnice, pravljčne urice, izhodi. Urnik do 13. ure (brez kosila) ali do 15.30 (s kosilom). Zelo ugodna cena; informacije in prijave po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30 do zasedbe razpoložljivih mest.

DIJAŠKI DOM GORICA ponuja za učence osnovne in srednje šole pošolski pro-

gram s prevozom iz šol (Župančič, Erjavec, Abram, Trinko), kosilom in malico, strokovno pomočjo pri domačih nalogah in učenju, dodatnimi izobraževalnimi dejavnostmi (jezikovni tečaj, delavnice), ustvarjalnimi in sprostitvenimi dejavnostmi (musical; likovna, gledališka, športna dejavnost); varstvo do 18.30; informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30, ali na info@dijaskidom.it.

NOV PROGRAM DIJAŠKEGA DOMA GORICA »POP KLUB« za otroke in dijake, ki ne potrebujejo celotnega programa Dijaškega doma, pač pa samo pomoč pri nalogah in poteka od 14.15 do 16.45 za osnovno šolo oziroma od 14.45 do 17. ure za srednjo šolo ter ponuja strokovno pomoč pri opravljanju domačih nalog in učenju s pomočjo polklicnih vzgojiteljev; na razpolago bo bogata knjižnica in internet. Cena zelo ugodna, število mest omejeno; informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30, ali na info@dijaskidom.it.

PRI MLADINSKEM DOMU je možen vpis k pošolskemu pouku 2014-15 za dijake slovenskih šol na Goriškem (prevoz, kosilo, spremstvo pri nalogah); informacije po tel. 0481-280857, 0481-536455, ali 366-6961441, ali po e-pošti mladinskidom@libero.it.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da potekajo vpisi za šolsko leto 2014-15. Informacije na tajništvu v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrтка od 10. do 12. in od 15. do 16. ure (tel. 0481-531508), e-pošta gorica@glabenamatica.org. Petek zaprto.

SCGV EMIL KOMEL sprejema vpise za novo šolsko leto 2014-15; informacije na tajništvu v Gorici, Drevored 20. septembra 85, od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure (tel. 0481-532163, 0481-547569), e-pošta info@emilkomel.eu.

Izleti

ŽENSKESK IZ DOBERDOBA, ki so obiskovale lanske tečaj ročnih del na SKRD Jezero, organizirajo 17. oktobra izlet v Verono na sejem pripomočkov za ročna dela. Vpisovanje in informacije pri Magdi Prinčič do 28. septembra po tel. 347-1243400.

PD ŠTANDREŽ prireja 7. septembra enodnevni izlet v dolino Malte, Gmuend, muzej bonsajev in rudnik poldragih kamnov; informacije in vpisovanje po tel. 0481-20678 (Božo) in tel. 347-9748704 (Vanja).

UPOKOJENCI DOBERDOB organizirajo v soboto, 27. septembra, enodnevni avtobusni izlet v Sauris, Tolmeč in okolico; informacije in vpisovanje v trgovini Mila (tel. 0481-78398), gostilni Ivičica (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 380-4203829).

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 6. septembra, enodnevni avtobusni izlet v Asiago. Avtobus bo odpeljal ob 5.15 iz Gorice s trga Medaglie d'oro/z Goriš-

čka, nato s postanki v Pevmi pri vagi, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču, v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, v Doberdobu in Jamljah. Organizatorji priporočajo točnost.

SPDG obvešča, da se bomo člani društva udeležili tradicionalnega planinskega pohoda v nedeljo, 7. septembra, ob priliki spominske slovesnosti Bazoviških junakov. Hojo bomo začeli na Padričah (359 m), povzpeli se bomo na Gabrov hrib (405 m), mimo Hudega leta do kamnoloma in se priključili glavnemu delu pohoda pri kraju Jezero. Po slovesnosti bomo pot nadaljevali v Bazovico, usmerili se bomo po Sežanski cesti do državne meje in krenili po stezi št. 3 CAI v smer Gropade (406 m). Od tu še 20 minut do Padrič. Skupno približno 5 ur lahke hoje. Zbirališče ob 7.30 pred gostilno Miljo pri Devetakih. Prevoz z lastnimi prevoznimi sredstvi. Spremlja Boris, tel. 339-7047196 ali 0481-81965.

ESTORIABUS bo spet odpotoval v soboto, 27. septembra, izletnike bo spremljal Paolo Cavassini. Obiskali bodo Gardone Riviera in palačo Vittoriale, ki jo je dal zgraditi Gabriele D'Annunzio; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali event@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Obvestila

ALCI obvešča, da bo v soboto, 6. septembra, od 15. do 18. ure na sporedu septembrska delavnica Družinskih postavitev. Prijave: marisa@zskd.eu, tel. 0481-531495 (pon. - pet. 9.00-13.00), ali SMS po tel. 327-0340677.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da je odprta od ponedeljka do petka 10.00-18.00.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prireja partizanski piknik v nedeljo, 14. septembra, v kulturnem centru Pavlina Komel na Palkišču od 17. ure dalje. Vpisovanja do 7. septembra ali do oddaje razpoložljivih mest po tel. 333-1175798 (Jordan Semolič), 0481-781192 (Joško Vižintin) ali v društvenem baru Kremenjak v Jamljah od 18. ure dalje.

SLOVENSKA SKUPNOST - občinska sekcija za Gorico sporoča, da je redni kongres sklican za petek, 19. septembra, s pričetkom ob 20. uri. Kongres goriške sekcije SSK bo potekal na sedežu stranke na Drevoredu 20. septembra 118 v Gorici.

TRŽNI SEJEM PERUTNIŠTVA in pridelkov iz naših krajev bo potekal pri parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjah, Prvomajska 86, 6. septembra, 4. oktobra in 8. novembra med 8. in 13. uro; informacije po tel. 333-4318338.

NATEČAJ »MAGICAMENTE IMPRENDITRICE«, ki ga prireja odbor za žensko podjetništvo pri goriški Trgovinski zbornici je namenjen spodbujanju ženskega podjetništva. Rok za prijavo izteče 12. septembra, besedilo razpisa je na

PANCAN Župnišče je prazno

Salezijanca odšla iz Marcelliane

V župniji Marcelliana v tržiški delavski četrti Pancan ni več ne redovnikov ne duhovnikov. Župnišče je prazno, za maše in katehezo bo na pomoč priskočil duhovnik iz župnije sv. Ambroža, za katerega pa je oskrbovanje dodatne župnije zaradi povečanih potreb nemajhno breme.

V nedeljo sta se od vernikov v Marcelliani poslovila salezijanca Giulio Trettel in Giuseppe Rugolatto (ta je pred enim letom nadomestil Vittoria Visintina). Salezijanci so v župnijo prišli septembra leta 2012, ko so nadomestili šest tedanjih frančiškanov; Frančiškov red je župnijo in samostan v Marcelliani zapustil po 85 letih. Župnija v Pancanu ne bo ukinjena, krajani pa so vseeno zaskrbljeni. »Zagotovljene bodo dopoldanska navzočnost duhovnika in praznične maše po sedenjem urniku,« zagotavljajo predstavniki krožka CircoloNoi, ki spremljajo delovanje župnije: »Upamo, da se bo trajna rešitev našla do božiča.« Župnik pri sv. Ambrožu Fulvio Ostmann je namreč preobremenjen: od jeseni 2012 je administrator župnije Marcelliana in še župnije Odršenika v Ulici Romana, kjer je župnik Rino Lorenzini dopolnil 88 let, po agresiji, ki jo je doživel pred dvema letoma, pa si ni popolnoma opomogel. Problem je hkrati pomanjkanje duhovniških poklicev, zaradi česar so frančiškani leta 2012 zapustili Marcelliano in obdržali le Barbanò.

Kljub temu v Pancanu potekajo dela za ureditev nočnega zavetišča za revne ljudi, ki ga bo v poslopu župnišča upravljala Karitas, s petkom pa bo stopilo v živo 44. praznovanje zavetnika, ki ga zaradi vraščeniosti v krajevno okolje ter družbene, zgodovinske in kulturne vloge podpira tudi občinska uprava.

spletni strani www.go.camcom.gov.it (v sekciji News), informacije na spazio.impresa@go.camcom.it in po tel. 0481-384202/261.

ZVEZA SLOVENSKEGA KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici do 12. septembra odprti po poletnem urniku (9.00-13.00).

Prireditve

PRAZNOVANJA ob 37-letnici delovanja krvodajalcev v Sovodnjah bodo potekala 5. in 6. septembra v Kulturnem centru Skala v Gabrijah: v petek, 5. septembra, ob 20. uri start dobrodelne baklade za hospic »Via di Natale« v Avianu; v soboto, 6. septembra, ob 18. uri maša v cerkvi v Gabrijah, ob 18.45 polaganje venca v spomin padlim, ob 19. uri uradna slovesnost v Kulturnem centru Skala, sledila bo večerja.

V LOKALU HIC CAFFE' v Ul. don Bosco 165 v Gorici bo v četrtek, 4. septembra, ob 18.30 ob razstavi z naslovom »1914/18: la guerra e gli animali. Truppe silenziose al servizio degli eserciti« predavanj Roberta Lenardona z naslovom »Uomo, cane e guerra. 3000 anni di storia comune«; informacije na hiccaffe@libero.it.

POLETNA DOŽIVETJA z naslovom »Ljudje... smo srce Nove Gorice« bodo potekala do 7. septembra na ploščadi za novogoriško občino: danes, 3. septembra, ob 21. uri koncert skupine Kombo B-13; 4. septembra, ob 21. uri plesni nastop Športnega kluba Prodance; 7. septembra, ob 21. uri »Nedeljski oder«; več na www.nova-gorica.si.

KC LOJZE BRATUŽ IN KROŽEK ANTON GREGORČIČ vabita na Srečanje treh Mohorjevih družb pod lipami ob 90-letnici Goriške Mohorjeve družbe. Sodelovali bodo predsedniki Mohorjevih

Nočejo odprtja CIE

Občina Štarancan je angažirana za dokončno zaprtje centra za identifikacijo in izgon CIE v Gradišču in proti širitvi tamkajšnjega centra za proslilce azila CARA in sprejemnega centra CPA. Takšno stališče je predmet resolucije, ki bo danes ob 18. uri na dnevnem redu občinske seje v Štarancanu; sklical jo je župan Riccardo Marchesan, udeležila pa se je bo tudi županja Gradišča Linda Tomasinsig, ki bo predstavila problematiko centrov. »Ti so skregani z državno in evropsko zakonodajo ter s temeljnimi človeškimi pravicami,« trdijo na občini v Štarancanu.

Tatovom olajšali delo

Tatovi v eni od stanovanjskih hiš v okolici Nove Gorice niso imeli težkega dela: vstopili so skozi odklenjena vrata in iz priročne mizarske delavnice odnesli več kot 2.000 evrov gotovine in ključke. (km)

Nova poveljnika

Občinski svetnik liste Per Gorizia Celestino Turco je prepričan, da usoda vojaške prisotnosti v Gorici ni zapečaten. »Minilo je 20 mesecev od napovedi, da bo brigada Pozzuolo odšla, v občinski palači pa danes slišimo, da bosta obe preživeli kasarni - na Tržaški ulici in Battistijevem trgu - dobili septembra novega poveljnika. Ko bi ju ukinjali, ne bi jima namenili novega poveljnika,« trdi in napoveduje, da bo do zamenjave v vrhu karabinjerskega regimanta prišlo že v petek, tamkajšnji poveljnik pa bo po novem poveljeval brigadi Pozzuolo na Battistijevem trgu.

Domovina jim je svet

V parku goriškega županstva bo drevo ob 21. uri Elisabetta Pozzetto predstavila svojo knjigo »La mia patria è il mondo intero«, v kateri objavlja pogovore z zelo uspešnimi Italijankami z vseh koncev sveta.

družb iz Celja, Celovca in Gorice Jože Planinšek, Jože Kopeinig in Renato Podbersič v četrtek, 4. septembra ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Večer, ki ga bo vodila novinarka Erika Jazbar, bo tudi poklon uglednemu avtorju, jubilantu Alojzu Rebuli, ob izidu njegovega najnovejšega romana »Kominform v Zabrinju«.

V GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA na Trgu Edvarda Kardelja 4 v Novi Gorici bo v četrtek, 4. septembra, ob 18. uri predstavitev knjige »Klič U za umor« Igorja Emerze.

PARTIZANSKI MITING v Selcavi v organizaciji VZPI-ANPI in s sodelovanjem krajevnih društev bo potekal na prireditvenem prizorišču v Ul. Monte Cosich med 5. in 7. septembrom: v petek, 5. septembra, bosta potekala prireditve partizanskih pesmi »Canti ribelli« z Albertom Blasizzo in Ambro Drius ter koncert kantavtorja in pisatelja Alessia Lege. Vsakoletna baklada v spremstvu doberdobske godbe in zbora Jezero bo v soboto, 6. septembra, z začetkom ob 19.30. V nedeljo, 7. septembra, bo zaključek mitinga s plesom.

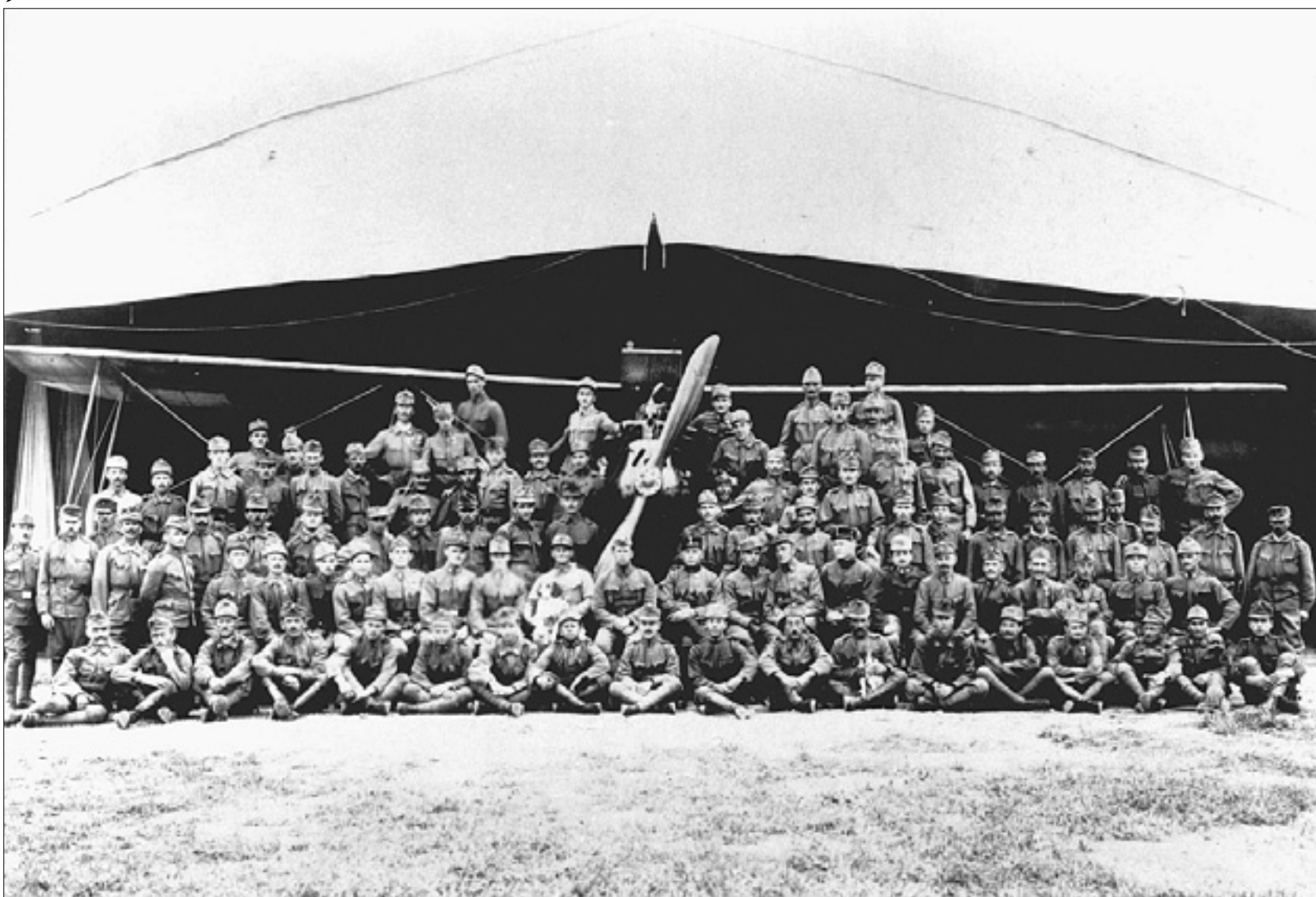
Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Antonio Winzi iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ignacija, sledila bo upepelitev; 11.00, Tullio Decolle iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ane, sledila bo upepelitev.

DANES V MOŠU: 10.00, Ada Fedel (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču v kraju Terzo D'Aquileia.

DANES V RONKAH: 12.30, Miranda Ferrigo vd. Gellini iz tržiške bolnišnice v cerkev Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 11.00, Esterina Longo iz bolnišnice v cerkev Device Marcelliane, sledila bo upepelitev.



PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

se nadaljuje **12**

Objavo v dnevniku je omogočil avtor

Miro Simčič

knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Francija je v letih 1870/71 doživela hud poraz s Prusijo. Izgubili so Alzacijo in Loreno, ki ju je na vsak način želela dobiti nazaj. Ta poraz je zanj predstavljal hudo narodno ponižanje, ki ga niso mogli požreti. Da bi znova pridobili obe pokrajini, so se Francozi kot celoten narod mnogo let resno pripravljali na vojno ter po Evropi sklepali ustrezna zaveznitva. Šlo je za dolgoročen projekt, ki so se ga lotili sistematično. Mali Francozi so že od plečnic naprej živeli s to narodno sramoto, ki jo je bilo treba na vsak način odpraviti.

Rusija je leta 1905 prvič v zgodovini doživela hud poraz, ki ji ga je prizadejala neevropska vojaška velesila, Japonska. Na svetovnem političnem, vojaškem in gospodarskem prizorišču so se pojavile tudi ZDA, nova neevropska velesila. Evropske velesile so v skladu s svojimi interesi in težavami sklepale in prekinjale vrsto medsebojnih sporazumov in zvez z drugimi državami, pred prvo svetovno vojno pa sta se dokončno izoblikovali dve, trojna zveza (Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija) ter antanta, (trojni sporazum med Francijo, Veliko Britanijo in Rusijo). Pred prvo svetovno vojno je večkrat prihajalo do hudih političnih kriz, ki so opozarjale na nevarnost večjega evropskega spopada ne samo med posameznimi državami, temveč tudi med koalicijami držav. To bi seveda pomenilo bistveno večji vojaški spopad, kot so jih poznali v zadnjih stoletjih.

Leta 1908 je Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino, s katero je dotlej upravljala Turčija, in takrat je prišlo do večletnih napetosti z Rusijo; poleg tega so se šele po izjavi Srbije, da aneksija ne škoduje njenim interesom, Rusija pa zaradi nedavnega poraza z Japonsko še ni bila pripravljena vojaško podpreti Srbije. Ena in druga zveza sta se spustili v obsežno tekmovanje v oboroževanju, Francija je z ogromnimi krediti pomagala pri razvoju železniških komunikacij in oborožitvene industrije v Rusiji in Srbiji, ki sta bili njeni potencialni zaveznici v morebitnem spopadu z Nemčijo.

Bismarck je precej pred začetkom prve svetovne vojne napovedal, da bi naslednjo vojno utegnili sprožiti kaka nepomembna zadeva na Balkanu, ki so ga že takrat imeli za »sod smodnika«. Vztrajno je držal Nemce daleč od balkanskih spopadov ter ohranjal dobre odnose z Rusijo, saj se ni hotel hkrati zaplesti v vojno s Francijo in Rusijo. »Železni kancler« je rojake pred neobvladljivim balkanskim kotlom svaril z besedami, da »Balkan ni vreden kosti enega nemškega grenadirja«.

Cesar Viljem II. je opustil previdno politiko. Nemčija se je začela naglo oboroževati in graditi velikansko vojaško floto, vendar ji Rusije ni uspelo prirediti na svojo stran; njene velike pomorske ambicije pa so kazale na to, da hoče Nemčija Veliko Britanijo odvzeti primat na svetovnih morjih. To je Britance trajno odvrnilo od zaveznitva z Nemci, in zaveznike so kmalu poiskali drugod. Nemci so sicer dosegli tudi velik diplomatski uspeh: s Turčijo so pred začetkom prve svetovne vojne sklenili zaveznitvo, kar je za Rusijo pomenilo celinsko blo-

kado v primeru vojne, antanti pa preprečilo zasedbo Dardanel in Bosporja. Rusija je tako v najbolj kritičnih trenutkih ostala brez surovin in dobave orožja od zaveznikov.

Umor prestolonaslednika

Avstro-ogrski nadvojvoda Franc Ferdinand Austrija-Este je po večdnevni vojaški vajah kot glavni inšpektor cesarsko-kraljeve vojske 28. junija 1914 uradno obiskal Sarajevo. Obisk je bil napovedan že prej. Srbi so ga ocenili kot ponižujočega in provokativnega. Avstro-Ogrska naj bi na pravo-slavni praznik vidovan z veliko vojaško parado in razkazovanjem vojaške moči žalila čustva Srbov. Za Srbe je namreč vidovan, 28. junij, pomembna obletnica. Na ta dan so Turki leta 1389 porazili srbsko vojsko na Kosovem polju in začeli večstoletno vladavino nad Srbi.

Srbski nacionalisti, najvplivnejši med njimi so bili srbski častniki, ki so že pred mnogo leti postali država in državi, so konec maja 1903 umorili kralja Aleksandra Obrenovića in njegovo ženo Drago Mašin. Aleksandar Obrenović ni imel naslednikov, zato je bilo z njegovo smrtjo konec dinastije Obrenović. Novi kralj Srbije je čez noč postal Petar Karađorđević I., ki je večji del življenja preživel v Franciji, končal tamkajšnje vojaške šole in bil celo pripadnik zloglasne francoske tujske legije. Pred prvo svetovno vojno je pod tajnim imenom Petar Mrkonjić organiziral srbske vstaje po Bosni in Hercegovini. Francozi so zelo dobro vedeli, koga imajo v rokah in brez njih bi Petar Karađorđević težko zasedel prestol kraljevine Srbije.

Aleksandar Obrenović je s sporazumom pristal na to, da je kraljevina Srbija postala avstro-ogrsko vazalna država. S prihodom Karađorđevića na srbski prestol pa je Srbija čez noč postala antantna zaveznica. Ta prevrat je silovito premešal štrne na Balkanu in razmerje sil v tem delu sveta spremenil v korist antantnih sil. So bile v ozadju akcije srbskih upornih častnikov francoske tajne službe? Skorajda zanesljivo! Srbi so že leta 1903, v času atentata na Aleksandra Obrenovića, dobili v evropski javnosti srhljivo stigo »morilcev kraljev«. Uboj Franca Ferdinanda je to stigmo znova obudil, saj je atentat izzval zgražanje in negativne odmeve po vsej Evropi.

Srbski nacionalisti so že vrsto let imeli pripravljen projekt Velike Srbije; v prvi in drugi balkanski vojni v letih 1912 in 1913 so državo ozemeljsko precej razširili. Projekt Velike Srbije je predvideval združitev vseh dežel, ki so kulturno in etnično gravitirale k Srbiji, predvsem pa priključitev Bosne in Hercegovine. Imeli so močno tajno teroristično organizacijo Črna roka, ki so jo sestavljali predvsem aktivni častniki srbske vojske ter nacionalistično usmerjeni srbski izobraženci in mladina.

Njeno vodstvo naj bi poleti 1914 organiziralo sestanek v Parizu in pripravilo atentat na Franca Ferdinanda. Gavril Princip, pripadnik Mlade

Bosne, srbske nacionalistične organizacije, je smrtno zadel prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo Zofijo, vojvodinjo Hohenburško. Orožje za atentat je dokazano prejel v Srbiji od pripadnikov Črne roke. Princip je hotel ubiti tudi generala Pjotorka, guvernerja Bosne in Hercegovine, toda zgrešil je in po pomoti ubil prestolonaslednikovo soprogo.

Toda četudi ne bi bilo tega atentata, bi do prve svetovne vojne prej ali slej prišlo. Ta umor je bil le povod in ne vzrok za začetek »velike vojne«. Avstro-ogrsko oblasti sicer niso mogle dokazati vpletenosti srbskih uradnih oblasti v to teroristično dejanje. Srbske oblasti so Dunaj celo po diplomatski poti opozarjale, da se nekaj kuha in da je prestolonaslednik v življenjski nevarnosti, toda Avstro-Ogrska ni naredila nič za njegovo varnost. Srbiji, ki je bila izčrpana od dveh balkanskih vojn, novozasedenih ozemelj pa ji še ni uspelo integrirati, nova vojna vsekakor ni bila v interesu. Avstro-ogrsko oblasti so ji po atentatu na Franca Ferdinanda postavile ponižujoč ultimatum, ki ga ni bila pripravljena v celoti sprejeti.

Ultimatum je med drugim zahteval razpustitev in pregon srbskih nacionalističnih skupin, prepoved nacionalističnih publikacij, preganjanje nacionalistov iz vrst častniškega in prosvetnega kadra in podobno. Za Srbijo je bila zlasti nesprejemljiva tista točka ultimata, ki je predvidevala, da bi avstro-ogrski organi pregona na srbskih tleh zatirali subverzivna gibanja, ki so si prizadevala za ozemeljsko razcepitev avstro-ogrsko monarhije. Srbija je pristala na večino zahtev, glede omenjene sporne točke pa je zahtevala mednarodno arbitražo. Antantni zavezniki so dvojni monarhiji predlagali, naj v zagotovilo, da bodo Srbi popustili zahtevam, zasede Beograd, dokler spora ne bi rešili.

Oblasti dvojne monarhije so zavračanje najbolj sporne točke ultimata imele za dovolj velik razlog, da Srbiji napovejo vojno. Atentat na avstro-ogrsko prestolonaslednika je zbudil silno ogorčenje, razburjenje in napetost v Evropi, še zlasti v Avstro-Ogrski. Kmalu po njem so se začele strasti umirati in vse je kazalo, da bodo zadevo rešili brez vojaškega spopada.

Kako drugače razumeti, da so avstro-ogrsko oblasti na Ogrskem samo dva dni pred začetkom vojne zajele načelnika srbskega generalštaba, vojvodo Radomirja Putnika s hčerko, ko se je vračal iz toplic v Rusiji in je nič hudega sluteč potoval domov. Ostareli general naj bi celo dvignil pištolo in poskušal narediti samomor. Zadeva pa se je, kot je poročal Slovenec, iztekla gentlemansko. Vojvodi Putniku so dali na voljo poseben salonski vagon, do meje s Srbijo pa ga je spremljal visok častnik avstro-ogrsko generalštaba. Vojvoda Putnik ni bil kdorkoli: kot načelnik generalštaba je med drugim pripravil obrambni načrt Srbije za vojno z Avstro-Ogrsko.

Diplomati in pripadniki vladajočih krogov so prve tedne po atentatu na Franca Ferdinanda na vseh straneh poskušali najti rešitev spora med dvoj-



Avstro-ogrsko opazovalca spremljata premike sovražnih čet; zgoraj letalska enota dvojne monarhije na letališču v Ajdovščini

no monarhijo in Srbijo po diplomatski poti. Nemčija je Avstro-Ogrsko spodbujala k zaostrovanju, saj se je zavedala, da je trenutno vojaško najbolj pripravljena velesila v Evropi, in uboj avstro-ogrsko prestolonaslednika se ji je zdel idealna priložnost za začetek vojne, v kateri bi imela bistveno prednost pred nasprotniki. Dvojna monarhija ni bila pripravljena na velik in dolgotrajen spopad, toda avstro-ogrski vojaški vrh, z načelnikom generalštaba Conradom von Hötzendorffom na čelu, je v tem dogodku tudi sam videl izjemno priložnost za odstranitev Srbije kot vojaškega in političnega dejavnika na Balkanu.

Von Hötzendorff je pred začetkom prve svetovne vojne v samo nekaj letih kar petindvajsetkrat predlagal vojaški poseg proti Srbiji, pa tudi preventivno vojno proti Italiji, ki se mu je zdela nezanesljiva zaveznica, saj je skrivoma podpirala agresivno in razvejano iredentistično gibanje v dvojni monarhiji, ki je imelo namen na silo osvoboditi »neodrešene brate« na Južnem Tirolskem, Tržaškem, Goriškem, v Istri in Dalmaciji. Zaradi bojevitosti so von Hötzendorff tik pred vojno za kratek čas odstavili s položaja načelnika generalštaba. Po smrti Franca Ferdinanda ga je na mestu glavnega inšpektorja cesarsko-kraljeve vojske zamenjal nadvojvoda Friedrich, ki pa je Conradu (ta je pred izbruhom prve svetovne vojne znova prevzel generalštab dvojne monarhije), za razliko od Franca Ferdinanda, pušal proste roke. Von Hötzendorff je končno doživel svojih pet minut, na katere je nestrpno čakal vse življenje.



KOŠARKA - Na SP v Španiji v skupini D

Slovenija še edina neporažena

Slovenija - Južna Koreja 89:72 (19:21, 40:39, 70:56)

Slovenija: Balažić 11, Slokar 1 (1:4), Murić 3, Blažič 4, Zupan 8, G. Dragić 22 (0:1), Z. Dragić 13 (4:5), Lorbek 14 (4:4), Klobučar (0:2), Omić 13 (1:2).

Južna Koreja: Moon 8, Park 6 (2:4), D. Yang 3, T. Kim 5 (1:1), Lee 12 (2:2), S.

Kim 2, Cho 8 (2:3), H. Yang 4, Joo Kim 5 (3:4), Heo 7 (2:2), Oh 8 (2:4), Jon. Kim 4.

LAS PALMAS - Slovenija je zabeležila tretjo zmago na svetovnem prvenstvu v Španiji, tako da dva kroga pred koncem predtekmovalja ostaja (edina v skupini D) neporažena. Avstralija je namreč premagala Litvo in slovenskim košarkarjem še bolj odprla pot do prvega mesta, ki v nadaljevanju prinaša lažje tekmece, predvsem pa se izogne prvemu favoritu SP, ZDA, do polfinala. Slovenija se bo z Litvo pomerila jutri ob 21.30. Tekma bo zanimiva, saj je v igri kar precej opcij. Nezaželeno je drugo mesto, ki pomeni teoretično dvoboj z Američani že v četrtfinalu. Slovenija si lahko za osvojitve prvega mesta privoščijo poraz z osmimi točkami razlike. Ob porazu z razliko med 9 in 12 točkami razlike so lahko drugi, v primeru poraza z več kot 14 točkami razlike pa tretji, kar pomeni obračun z ZDA prav tako šele v polfinalu. Litva bi v primeru poraza s Slovenijo osvojila tretje mesto, druga pa bi bila Avstralija.

A pred četrtkom slovenske košarkarje čaka še ena tekma. Danes ob 17.30 se bodo pomerili z afriškim prvakom Angolo, ki je na Kanarskih otokih prikazal



Zoran Dragić (13 točk)

ANSA

precej več kot Južna Koreja, s katero so imeli slovenski fantje kar precej dela. Zlomili so jo šele v zadnji tretjini tekme.

Pred tem je bila tekma vseskozi izenačena, kajti, kot je večkrat opozoril selektor Jure Zdovc, Slovenija lahko zmaguje ali melje slabše nasprotnike le, če igra dovolj zavzeto in agresivno v obrambi. Tega pa v prvem polčasu niso počeli. Južna Koreja jim je v dvajsetih minutah nasula 39 točk, le koš premalo, da bi dobila tudi drugo četrtino in odšla na odmor s prednostjo. Korejci so bili nazadnje v ospredju pri rezultatu 46:44. V nekaj naslednjih minutah je bilo njihovega odpora konec. V napadu sta se prebudila Domen Lorbek in Zoran Dragić, ki sta bila ob konstantno odličnem Goranu Dragiču in vedno boljšem Alenu Omiću previsoka ovira za tretjo ekipo zadnjega azijskega prvenstva.

ODBOJKA - SP

Italija proti Franciji poskrbela za preobrat

KRAKOW - Italija je v Krakowu poskrbela za podvig, saj je proti Franciji že izgubljala z 2:0 (25:20, 25:20). Nato so se »az-zurri« prebudili in na koncu slavili zmago s 3:2 (23:25, 13:25, 12:15). Italijani so odločilno reagirali v tretjem in in predvsem četrtem setu, ko so popolnoma nadgrajali Francoze. Italija bo v jutrišnjem tretjem krogu igrala proti Belgiji.

Skupina A: Argentina - Srbija 1:3, Venezuela - Kamerun 3:1, Avstralija - Poljska 0:3; vrstni red: Poljska 6, Srbija 3, Argentina 3, Avstralija 3, Kamerun, Venezuela 0.

Skupina D: ZDA - Iran 2:3, Belgija - Portoriko 3:0, Francija - Italija 2:3; vrstni red: Iran 5, Belgija 4, Francija 4, ZDA 3, Italija 2, Portoriko 0.

DANES: skupina B: Kuba - Nemčija, Finska - Južna Koreja, Tunizija - Brazilija; skupina C: Bolgarija - Kanada, Mehika - Kitajska, Egipt - Rusija.

Martin zmagal, Contador vodi, Quintana padel

MADRID - Nemški kolesar Tony Martin je zmagovalac prve vožnje na čas na dirki po Španiji. Na deseti etapi je premagal Kolumbijca Rigoberta Urana in Švicarja Fabiana Cancellaro. Majico vodilnega pa je oblekel domačin Alberto Contador. Danes čaka kolesarje 153 km dolga preizkušnja od Pamplone do San Miguela de Aralarja.

Shildova končala kariero

DUNAJ - Slalomska kraljica avstrijske alpske smučarke Marlies Schild je uradno oznanila konec uspešne kariere, v kateri je osvojila štiri olimpijske kolajne, postala svetovna prvakinja, v svetovnem pokalu pa je dobila 37 tekem, od tega kar 35 v slalomu.

Prva finalistka US Opna

NEW YORK - Kitajska teniška igralka Peng Shuai je s 6:2 in 6:1 premagala švicarsko najstniko slovaških korenin Belindo Bencić in se uvrstila v polfinale odprtega prvenstva ZDA v New Yorku.

Novo igrišče za Kras Repen

TRST - Nogometaši Krasa so včeraj prvič trenirali na travnatem igrišču v Ribiškem naselju, kjer bodo v nadaljevanju sezone trenirali ob torkih, sredah in petkih, medtem ko bodo ob četrtkih v Dolini. »Izbrali smo pravo travo, saj treniranje na umetni površini dolgoročno škodo sklepom in mišicam,« je izbiro utemeljil trener Arčaba.

MLADINSKA KOŠARKA - Skupen začetek sezone na Tržaškem

Visoki cilji mladincev

Na Stadionu 1. maja trenirali vsi igralci slovenskih klubov, ki bodo nastopali v prvenstvih U15, U17 in U19



Skupen začetek sezone v središču mesta. Tako bi se lahko glasil naslov poldanskega košarkarskega srečanja, ki ga je pred dnevi organizirala košarkarska komisija ZSSDI oziroma skupina trenerjev, ki spremlja in vodi mladinski del projekta Jadran. »Naj pojasnim, da to v bistvu ni projekt Jadran, ampak so tu združene samo ekipe, ki bodo letos nastopale na Tržaškem,« je pojasnil načelnik košarkarske komisije Robert Jakomin. Popoldan so si zamislili zato, da bi pregledali vse mlade košarkarje iz slovenskih klubov na Tržaškem, hkrati pa predstavili javnosti in samim igralcem, kaj vse zajema slovensko mladinsko košarkarsko gibanje v Italiji. Na Stadionu 1. maja, ki je po oddaljenosti ravno v središču, so se zbrale mladinske ekipe U15, U17 in U19, ki bodo nastopale pod različnimi imeni. Kot smo že poročali, bosta v deželnem prvenstvu U15 nastopali Breg (pod vodstvom Jureta Krečiča) in Jadran (trener Mario Gerjevič), v deželnem prvenstvu U17 ekipa Jadrana (trener Marko Švab) in Sokol (trener Zoran Lazarevski), mladinci (na fotografiji FOTODAMJ@N) pa bodo razdeljeni v dve delovni skupini. Najboljša mladinska ekipa bo ekipa Jadrana, ki bo edina od slovenskih ekip nastopala v vi-

šje kakovostnem prvenstvu elite (ostale v deželnih prvenstvih, saj »kakovosti ni«, pravi Jakomin). Pod vodstvom Maria Gerjeviča bodo nastopali vsi mladinci, ki so vključeni v člansko ekipo Jadrana (Ridolfi, Ušaj, Zobec, Gelleni), ter drugi najboljši igralci, ki igrajo pri drugih slovenskih članskih ekipah (Bor, Breg, Kontovel in Sokol). Pod imenom Breg pa bo igrala druga ekipa mladincev, ki bo pod vodstvom Klemna Kladnika (pred dvema sezonama je vodil člansko ekipo Brega, se prej pa mladinske ekipe) igrala v deželnem prvenstvu U19. Posebno visoki so cilji ekipe Jadrana, ki želi biti protagonist v prvenstvu elite. Ker vsi člani že trenirajo pri članskih moštvih, se bo ekipa med sezono v bistvu srečevala samo na tekmah. Trener Gerjevič si ob ekipnem rezultatu želi tudi napredka vsakega posameznega igralca, napovedal je, da bodo predvajali hitro in agresivno igro, saj ne izstopajo po višini. »Zmagamo lahko samo kot ekipa, zdaj pa smo šele posamezniki,« je še poudaril Gerjevič.

Skupni trening ob začetku sezone je bil le začetek periodičnega sodelovanja, ki ga želijo vzpostaviti na Tržaškem. Trenerji si predvsem želijo, da bi vzpostavili sistem dela, ki bi domala veljal pri vseh društvih,

in tako omogočili kontinuiteto dela: »Skratka, želimo se izogniti temu, da bi morali vsako leto znova sestavljati ekipe na novo,« še dodaja Jakomin, ki na glas razmišlja o slovenski košarkarski šoli v Italiji. (vs)

Mladinci - Jadran: Kocijančič, Kojanec, Ridolfi, Peric, Sardoč, Daneu, Ušaj, Gelleni, Zobec, Coloni, Regent, Albanese. **Breg:** Gregori, Škabar, Milič, Coretti, Mandić, Crismani, Fonda, Giacomini, Semen, Pearson, Tulliach, Antler, Devetak.

JADRANJE - DP kadetov v Neaplju

Mladim optimistom nagajal veter

V Neaplju se je včeraj zaključilo prvo poglavje jadranskega konca sezone. Približno 200 najmlajših jadralcev iz cele Italije se je v treh starostnih kategorijah borilo za državni naslov v otroškem razredu optimist. Med njimi so bili tudi kadeti Čupe in Sirene (na sliki FotoDamj@n spodaj). Najstarejši – jadralci letnika 2003 – so se borili za Pokal Presidente, letniki 2004 za Pokal kadetov, najmlajši (2005) pa za Pokal Primavela. Od slovenskih jadralcev se nihče ni prebil med prvo deseterico: mladi jadralci so morali jadrati v spremenljivih in zahtevnih vetrovnih in vremenskih razmerah. Prvi dan so dokončali tri regate, v ponedeljek niso tekmovali zaradi slabih vremenskih razmer, včeraj pa so zaključili samo en plov v rahlem vetru. Na prvo mesto sta se med letniki 2003 in 2005 uvrstila člana tržaškega Adriaca, Anna Pagnini in Massimiliano Antoniazzi. Med starejšimi, ki so se borili za Pokal Presidente (83 nastopajočih), je bila od slovenskih najboljša Gaja Pela' (Duino), ki je bila 16.,

17. pa je bil Jan Pernarčič (Čupa), ki je zbral najboljšo uvrstitev šele zadnji dan, ko je bil peti. Caterina Sedmak (Čupa) je bila 31., Jan Zuppin (Sirena) pa 39. Na prvenstvu za Pokal kadetov je bila Mía Jankovič Sveva 54. med 77 nastopajočimi, Saša Pahor (oba Čupa) pa 60. Med najmlajšimi je nastopila samo Elisa Sedmak (Čupa), ki je bila 58. med 71 kadeti letnika 2005. »Predvsem trema prvega dne je vplivala na nihajoče in slabše rezultate, vsi po vrsti pa so bolje jadrati zadnji dan,« je poudaril trener Čupe Matija Spinazzola.

Od jutri dalje pa se bodo v Neaplju za državni naslov borili junioresi. Med under 16 bodo nastopili Tinej Sterni in Sara Zupin (Sirena) ter Giorgia Sinigoi, Alessandro De Luisa in Giulio Michelus (vsi Čupa).

primorski_sport

facebook





Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina – Il caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina Estate **7.00** 8.00, 9.00, 10.00 Dnevnik **9.40** UnoMattina Estate – Dolce casa **10.30** UnoMattina Estate – Sapore di Sole **11.25** Serija: Un passo dal cielo **13.30** 16.50 Dnevnik in gospodarstvo **14.05** Nad.: Legami **14.55** Nad.: Fidati di me **17.15** Film: Non è mai troppo tardi **18.50** Kviz: Reazione a catena **20.00** Dnevnik **20.30** Tec-hetechetè - Vive la gente **21.20** Serija: Velvet **22.45** Serija: Miss Fisher – Delitti e misterii **23.35** Serija: Tradimenti

Rai Due

6.10 Nad.: Dance! La forza della passione **7.35** Nad.: Heartland **8.20** Nad.: Le sorelle McLeod **9.45** Nad.: Pasion Prohibida **10.25** Vreme, dnevnik in rubrike **11.20** Serija: Il nostro amico Charly **12.10** Serija: La nostra amica Robbie **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Film: Toni Costa, un commissario ad Ibizia **15.40** Nad.: Senza traccia **16.20** Nan.: Guardia Costiera **17.55** Športna rubrika, sledi dnevnik **18.45** Serija: Il commissario Rex **20.30** 23.30 Dnevnik **21.00** Serija: LOL **21.10** Serija: NCIS – Los Angeles **22.50** Nad.: Under the Dome



23.45 Film: Il mistero della porta accanto

Rai Tre

6.00 Novice **6.30** Rassegna Stampa **8.00** Talk show: Agorà Estate **10.10** Il fidanzato e lo scapolo **10.20** Film: Promesse da marinaio **12.00** Dnevnik in rubrike **12.25** Serija: La signora del West **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **13.45** Kilimangiaro Album **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione – Piazza Affari, sledi Dnevnik LIS **15.00** Nad.: Terra nostra **15.45** Film: Non c'è più niente da fare **17.20** Dok.: Geo Magazine **18.55** 23.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.10** Serija: Ai confini della realtà **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: Il segno della libellula – Dragonfly (triler, '02, i. K. Costner) **23.40** Dok.: Doc3

Rete 4

6.20 Rubrika: Media shopping **6.50** Nad.: Zorro **7.20** Nad.: Miami Vice **8.15** Serija: Hunter **9.30** Serija: Carabinieri **10.45** Rubrika: Ricette all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.35** Film: Ma chi ti ha dato la patente? **17.30** Nad.: Cuore ribelle **19.35** Ieri e oggi in Tv **19.55** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nad.: Il segreto **21.15** Serija: The Mentalist **23.15** Serija: Bones

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45** Nad.: Fratelli

detective **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Film: Un padre di troppo **16.30** Pomeriggio Cinque **19.00** Nad.: Il Segreto **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Paperissima Sprint **21.10** Nad.: I Cesaroni



23.30 Film: Amore & altri rimedi (dram., i. J. Gyllenhaal, A. Hathaway)

Italia 1

6.45 Nad.: Xena, principessa guerriera **7.40** Serija: Supercar **9.35** Serija: A-Team **11.30** Serija: Human Target **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.00** Šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nad.: Pretty Little Liars **16.40** Nad.: Dawson's Creek **18.30** Dnevnik **19.20** Serija: C.S.I. **21.10** Film: Rocky IV (dram., i. S. Stallone) **23.00** Film: Never Back Down – Mai arrendersi

La 7

7.00 7.55, 11.45 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** In onda, pon. **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Serija: Le strade di San Francisco **16.15** Serija: Starsky & Hutch **18.15** Serija: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** In onda **21.10** Nad.: Grey's Anatomy

Tele 4

6.00 7.00, 13.20 Dnevnik **6.30** 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.25** 12.45 Italia economia e prometeo **7.40** Dok.: Piccola grande Italia **8.05** Dok.: Il portolano **8.30** 17.30 Deželni dnevnik **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 23.30 Trieste in diretta **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00** Happy Hour **21.00** Azzurro Italia **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Posebna ponudba **11.05** Odiseja 5200 – Kolo, ki je zavrtelo svet **11.55** Dok. odd.: Bolezen – prodajna uspešnica **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik **14.20** Globus **15.10** Mostovi – Hidak **15.45** Dok. serija: Village folk **16.00** 18.30 Otroški program: OP! **16.05** Kviz: Male sive celice **17.00** Poročila **17.25** 23.35 Turbulenca **17.55** 23.05 Točka preloma **18.55** 0.05 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** 0.35 Slovenska kronika **20.00** Film: Lov (dram.) **22.00** Odmevi **22.35** Šport, kultura in vremenska napoved

Slovenija 2

6.00 9.50 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **10.15** Dobro jutro **12.30** 0.15 Točka **13.40** O živilih in ljudeh **14.05** Na vrtu **14.40** Slovenije po svetu **15.20** Velika ime-na malega ekrana **16.20** 100 Ježkovih let – Misijon dobre volje, 1. del, pon. **16.45** 21.00 Košarka: SP 2014 **17.30** Košarka: Slovenija – Angola, prenos **19.50** Žrebanje lota **20.00** Španski pozdrav **22.00** Košarka: Španija – Francija, prenos

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.55, 21.55 Sporočamo **6.05** Dnevnik Tv Maribor **6.35** Primorska kro-

nika **7.35** 20.00, 23.00 Aktualno **8.00** 8.30, 9.30, 15.30, 17.30 Poročila **8.50** 11.10, 17.50, 19.30, 21.45 Kronika **13.30** Prvi dnevnik **19.00** Dnevnik **19.40** Slovenska kronika s tolmačem **20.30** Na tretjem... **21.30** Žarišče **22.00** Globus **Sporod se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru**

Koper

7.30 Infokanal **13.55** Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** City folk **15.00** Istrska potovanja **15.40** Vesolje je... **16.15** Vsdanes – Vzgoja in izobraževanje **16.45** Vrt sanj **17.30** Istra in... **18.00** Na obisku **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsdanes – dnevnik, sledi šport **19.25** Šport **19.30** Alpe Adria **20.00** Najlepše besede **20.30** Folkfest **21.00** Boben **22.15** Peklenski izbor **23.00** Arhivski posnetki **23.45** Artevisione

Tv Primorka

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** Pravljica **8.45** ŠKL **9.45** 11.30, 13.00, 14.30 Videostrani **12.00** Vedeževanje **17.30** Trenutki s pihalnim orkestrom **18.00** Radigram nogomet **18.25** Znanstveni večer **19.25** Besede miru **20.00** Med nami **21.00** Poti v neznano – Vietnam **22.00** Glasbeni večer, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **8.30** 9.40, 10.50, 12.00 TV prodaja **8.45** 14.55 Serija: Queen Latifah show **9.55** 15.50 Nad.: Želim te ljubiti **11.05** 16.45 Nad.: Sila **12.15** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.10** Serija: Lepo je biti sosed **14.00** 22.25 Serija: Nepremagljivi dvojec **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Serija: Gostilna išče šefa **21.00** Serija: Gasilci v Chicagu **23.20** Serija: Rizzoli in Isles

Kanal A

6.50 13.00 Risanke **8.20** 18.55 Serija: Alarm za Kibro 11 **9.15** 13.50 Serija: Zadnji pristan **10.05** 16.35 Serija: Dva moža in pol **10.35** 17.05 Serija: Naša mala klinika **11.30** Serija: Srečni klic **13.20** 13.35 Tv prodaja **14.40** Film: Ameriška pita (kom.) **18.00** 19.50 Svet **20.05** Film: Ugrabitev **22.20** Film: Nevidni jezdec

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Studio D; 11.15 Pogovori z Alojzom Rebuljo; 12.00 Jezikoni kotiček; 12.15 Jacques Offenbach – z opereto v svet; 13.20 Zborovska glasba, sledi Music box; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica, sledi Music box; 17.30 Odprta knjiga: Matjaž Klemše: V zakrpanih gozdarjih – 23. nad., sledi Music box; 18.00 Srečko Kosovel – človek v magičnem kvadratu, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.45 Šola ni šala; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 10.45 Pod obročem; 11.00 Piranski Rdeči križ; 12.00 Glasovanje za osebnost; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Glasbena promenade; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa; 0.00 Nočna kronika.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli

Rai Sreda, 3. septembra
Raimovie 23.25

The million dollar baby

ZDA 2004

Režija: Clint Eastwood

Igrajo: Clint Eastwood, Alan Freeman, Hillary Swank

Boksarski trener Frankie Dunn je vse življenje preživel na ringu in bil mentor številnim sijajnim boksarjem. Potem ko je izgubil stike s hčerko, se dolgo časa ni želel z nikomer zblížati. Njegov edini prijatelj je Scrap, nekdanji boksar, ki skrbi za Frankiejevo telovadnico in ve, da se pod grobim površjem skriva človek, ki že 23 let vsak dan hodi k maši, kjer neuspešno išče odpuščanje.

Nekega dne pa se v Frankiejevi telovadnici pojavi Maggie Fitzgerald, ki ga s svojo močno voljo očara in prepriča, da postane njen trener. Maggie ni bila nikoli bogata, vendar ima nekaj, kar imajo le redki – natančno ve, kaj želi, in pripravljena je storiti vse potrebno, da bi to dosegla. Nadarjena, trmasta in z neomajno voljo, potrebuje samo nekoga, ki bo verjel vanjo.

VREDNO OGLEDA



Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d. z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v

kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo.

Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva ozi-

roma založnika za objavo ali drugačno uporabo;

za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu,

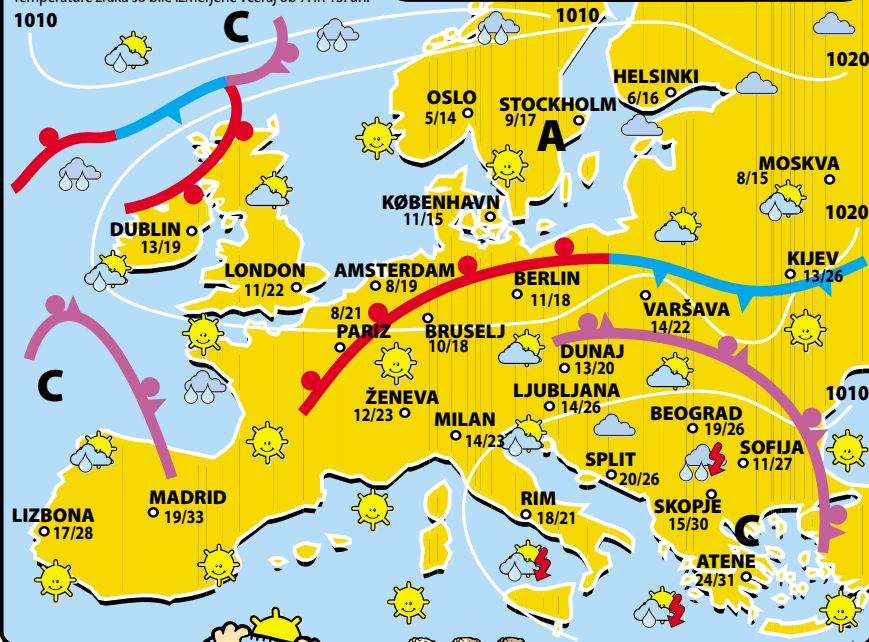
imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja

samo po predhodnem dogovoru z založnikom.



VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.



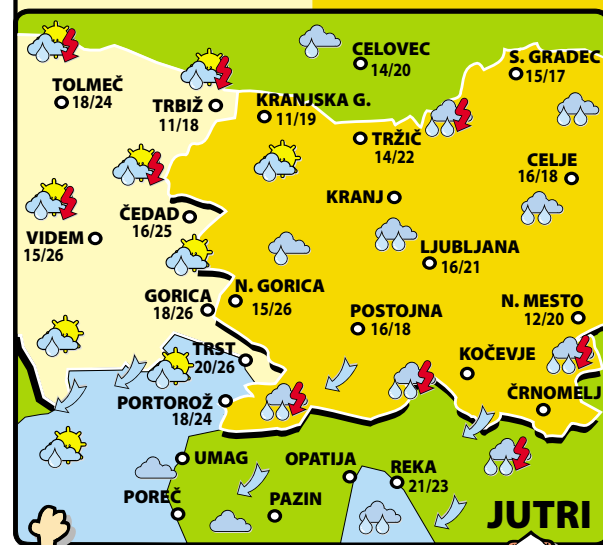
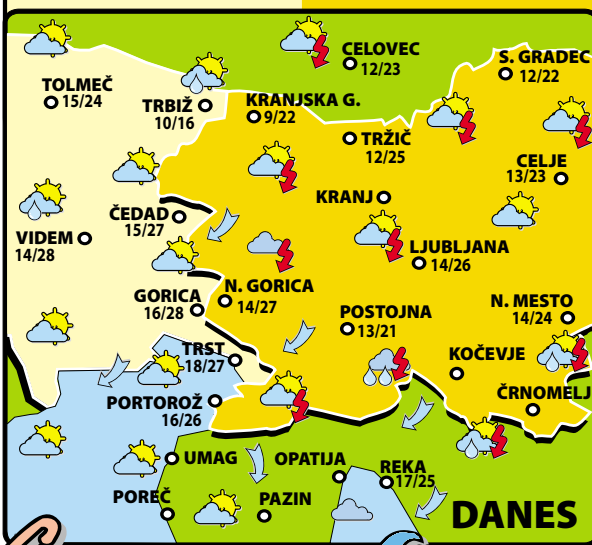
Nad južno Italijo in Jadranom je ciklonsko območje. Od jugovzhoda priteka k nam v višinah razmeroma hladen in vlažen zrak.

Ponoči in zjutraj bo prevladovalo pretežno oblačno vreme. Čez dan bodo možne razjasnitve. Niso pa izključene krajevne nevihte. Najvišje dnevne temperature bodo nekoliko višje. Ob morju bo pihal močan severni do severovzhodni veter.

Danes bo sprva pretežno oblačno, čez dan se bo ponekod prehodno delno zjasnilo. Možna bo kakšna kratkotrajna ploha. Se bo pihal severovzhodni veter, na Primorskem šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 19 do 24, na Primorskem do 26 stopinj C.

Zjutraj bo spremenljivo, popoldne pa se bo polagoma oblačilo in ponekod bo deževalo. Ob morju bo pihala zmerna burja.

Jutri bo pretežno oblačno. Na Primorskem bo povečini suho, še bo pihala šibka burja. Drugod bo občasno deževalo, možna bo tudi kakšna nevihta. Tudi v petek bo pretežno oblačno. Na Primorskem bo povečini suho, še bo pihala šibka burja.



DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.28 in zatone ob 19.40
Dolžina dneva 13.12

LUNINE MENE
Luna vzide ob 15.13 in zatone ob 0.54

NA DANASJUNI DAN
Leta 1956 je bil prvi od dveh zaporednih nenavadno vročih septembrskih dni, ponekod so izmerili najvišjo temperaturo v septembru od začetka meritev. V Črnomlju se je živo srebro povzpelo do 33,9 °C in v Mokronogu 32,0 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.27 najvišje 8 cm, ob 9.52 najnižje 3 cm, ob 16.07 najvišje 23 cm.
Jutri: ob 0.12 najnižje -32 cm, ob 7.06 najvišje 18 cm, ob 12.17 najnižje -4 cm, ob 17.49 najvišje 29 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 22,6 stopinje C.

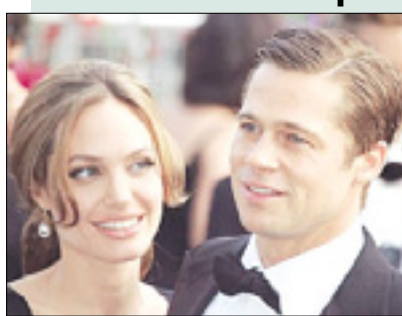
TEMPERATURE V GORAH °C
500 m15 2000 m5
1000 m11 2500 m3
1500 m8 2864 m1
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah doseže 6,5; v gorah 7.



Indijec se je ločil od seksualno nenasitne žene

MUMBAI - Neki Indijec se je ločil od svoje žene, ker je imela »nenasiten spolni apetit«, so poročali indijski mediji. Moški je januarja vložil zahtevo za ločitev, češ da je soproga agresivna in diktatorska in ga je nadlegovala s spolnimi zahtevami od sklenitve zakonske zveze aprila 2012 dalje. Sodnik sodišča v Mumbaiju je razdrl zakonsko zvezo, ker se nenasitna soproga ni odzvala na pozive za prihod pred sodnika. Nesrečni soprog je potožil, da ga je njegova boljša polovica silila k jemanju zdravil za krepitev spolne vzdržljivosti, zatrdil pa je tudi, da je moral zaradi njenih zahtev enkrat poiskati pomoč v bolnišnici. Silila naj bi ga tudi k pitju alkohola in »nenaravnemu seksu«, vsakič ko se ji je uprl, pa se je znašala nad njim, piše indijski časnik Deccan Chronicle.

Umetnine otrok na poročni obleki Angeline Jolie



NEW YORK - Pred nekaj dnevi sta se skrivaj poročila hollywoodska zvezdnika Angelina Jolie in Brad Pitt, sedaj pa v javnost curljajo informacije o podrobnostih dogodka. Med drugim naj bi Angelinino poročno obleko krasile umetnine, ki so jih narisali njuni otroci, Brad pa je pozabil kravato in si jo izposodil od sina. Slavni par je usodni »da« dahnol po devetih letih zveze na jugu Francije na intimni slovesnosti, na kateri je bilo prisotnih njihovih šest otrok. Reviji People in Hello! sta včeraj objavili fotografije skrivnostne poroke, ki se je odvila 23. avgusta v Franciji. Angelina je bila oblečena v elegantno Versacejevo obleko.

AMITROFIČNA LATERALNA SKLEROZA

Novi upi za bolnike ALS

Po hitrem teku je Luka začutil močan krč v meču desne noge. V tistem trenutku, si je mislil, da ni nič zaskrbljujočega, vendar se je bolečina s časom, vračala in po približno dveh letih so bili krči tako pogosti, da se je odločil, da gre v bolnico. Po številčnih izvidih in pregledih je bila končna diagnoza, amiotrofična lateralna skleroza.

Kmalu je začel izgubljati moč v celi desni nogi in kasneje še v desni roki in levi nogi. Držati v rokah karkoli, je postalo iz dneva v dan zahtevnejše in predmeti so mu kar padali, ko jih je hotel prijati. Progresivna mišična oslabelost mu je prinašala težave predvsem v oblačenju, še najtežji so postali preprosti gibi, kot je zapeti si srajco ali obrniti ključ v ključavnici.

Pet let kasneje je Luka zaradi razvoja bolezni začel uporabljati invalidski voziček. Po odpuvedu mišic za dihanje sedaj potrebuje nekoga, ki skrbi zanj štiriindvajset ur na dan, mu pomaga pri vseh najmanjših vsakdanjih stvareh, ki jih je do pred kratkim delal sam. Nazadnje je bil preprosti gib, kot je zapeti si srajco ali obrniti ključ v ključavnici.

Amiotrofična lateralna skleroza (ALS) je huda degenerativna bolezen živčevja pri kateri pride do propadanja motoričnih nevronov. Bolezen je lahko dedna ali sporadična. Najpogostejše se pojavi pri starejših ljudeh, nekje pri 50 - 60 letih starosti.

Simptomi in znaki bolezni so oslabelost mišic, tako kot pri Luku, najprej na enem udu, naknadno pa se

Kampanjo polivanja z vedri ledene vode kot promocijo za zbiranje sredstev proti ALS nekateri kritizirajo, a dejstvo je, da je doslej navrgla kakih 100 milijonov dolarjev, ki bodo namenjeni raziskovanju



razširi še na druge dele telesa. Počasi pride do atrofije mišic, fascikulacij in težave pri hoji. Kasneje se v poteku bolezni prizadete tudi t.i. bulbarne mišice, ki povzročajo oteženo požiranje in govorjenje in nazadnje bolezen prizadene tudi mišice za dihanje. Senzorika in intelektualne sposobnosti so ohranjene.

Zdravljenje poteka le simptomatsko, saj zdravila, ki bi ozdravilo to bolezen ni. Pri zdravljenju se uporablja po navadi zdravilo Riluzol, ki zmanjša izločanje glutamata in podaljša življenje za nekaj mesecev.

Zadnje čase pa je prišlo do novih upanj za bolnike amiotrofične lateralne skleroze. Po uspehu kampanje #icebucketchallenge, (ki kar dobro deluje) je pred par dnevi prišla še druga dobra novica. Raziskovalci Inštituta za kognitivne znanosti in tehnologije Nacionalnega raziskovalnega sveta (ISTC-CNR) v Rimu so prvič dokazali,

da je mogoča še bolj zgodnja diagnoza bolezni s pozitronsko emisijsko tomografijo (PET) in s primernim sledilcem. Rezultat je bil objavljen v reviji Neurology.

Trenutno, žal, še ne obstaja diagnostični kit za bolezen: kot smo videli, lahko amiotrofično lateralno sklerozo opredelimo le, če se pojavijo simptomi. Vendar se bo to morda kmalu spremenilo: »Na novo razvita tehnika omogoča, da dosežemo diagnostično natančnost 95% in predstavlja pomemben korak pri razvoju v zgodnji diagnostiki bolezni,« pravi Marco Pagani, avtor študije. »Doselej se je sklerozo lahko diagnosticiralo izključno s kliničnimi preiskavami in ob podpori nevrofiziološke metode. Ta postopek pa je zahteval dolgo obdobje opazovanja. Pospesek in večja natančnost diagnoze ALS so bistvenega pomena.«

Novi sistem, ki ga uporabljajo znanstveniki, sloni na pozi-

tronsko emisijski tomografiji s posebnim radioaktivnim kontrastnim sredstvom, ki omogoča oceno metabolizma bolnikov v določenem predelu telesa in ga primerja s tistim zdravih pacientov: »V praksi,« pravi Pagani, »se ta tehnika uporablja za rakava obolenja. Preko matematičnega algoritma je bilo mogoče opredeliti področja možganov, ki imajo pri bolnikih z ALS funkcionalno okvaro. Ta jih razlikuje od kontrolne skupine.«

V raziskavi, sporoča Nacionalni raziskovalni svet, je bilo vključenih 195 bolnikov z ALS-centra v Torinu, katerih testi so bili analizirani in primerjani z 40 osebami z odsotnostjo bolezni centralnega živčnega sistema. »Število opazovanih bolnikov je daleč največje od vseh drugih doslej opravljenih nevroloških študij v okviru ALS in to krepi zanesljivost klinične študije,« je še dejal Pagani.

Helena Pertot

AVSTRIJA Izvolili novo predsednico parlamenta

DUNAJ - Avstrijski poslanci so včeraj s prepričljivo večino izglasovali Doris Bures (SPÖ) za novo predsednico parlamenta. Za dosedanja ministrica za infrastrukturo je glasovalo 78 odstotkov poslancev, ki so oddali veljaven glas. Buresova bo druga ženska na tem položaju, nasledila pa bo Barbaro Prammer, ki je pred mesecem dni umrla za rakom. Ob izvolitvi je Buresova zadržila, da bo poskušala biti dobra, poštena in nadstrankarska predsednica parlamenta. Njena želja pa je živahen in deloven parlament, na katerega bodo lahko ponosni vsi Avstrijci, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

Buresova je prav tako pozvala k vnetim razpravam s konkurenčnimi stališči, a je opozorila, da morajo biti možni tudi kompromisi. »Pravičnost, strpnost in spoštovanje nam bodo pomagali,« je poudarila.

Avstrija je sicer zaradi krize v vrhu avstrijske ljudske stranke (ÖVP) doletelo preoblikovanje vlade, ki jo konservativci vodijo skupaj s socialdemokrati. V ponedeljek je kot novi finančni minister prisegel Hans Jörg Schelling, kot novi vicekancler pa minister za gospodarstvo in znanost Reinhold Mitterlehner.

Poleg tega se je dosedanji minister za zdravje Alois Stöger (SPÖ) se je preselil na ministrstvo za promet. Na položaju ga je nasledila zdravnica in dosedanja socialdemokratska poslanka Sabine Oberhauser.